

စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနဦးစီးဌာန
မျိုးစေ့ဘဏ်၊ ဇီဝနည်းပညာနှင့် သီးနှံကာကွယ်ရေးသုတေသနဌာနခွဲ
အပင်မျိုးသစ်အကာအကွယ်ပေးရေးဌာနစု၏ သုတေသနတွေ့ရှိချက်များ

၁။ နိဒါန်း

မြန်မာနိုင်ငံတွင် အပင်မျိုးသစ်အကာအကွယ်ပေးရေးဥပဒေကို ၂၀၁၆ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ (၂၀) ရက်နေ့၊ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်ဥပဒေ အမှတ်-၁၅ဖြင့် ပြဋ္ဌာန်းခဲ့ပါသည်။ ထို့နောက် အပင်မျိုးသစ်အကာအကွယ်ပေးရေးစနစ်ဆိုင်ရာလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ရန်ရည်ရွယ်၍ စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန၊ စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနဦးစီးဌာန၊ စီမံခန့်ခွဲရေးနှင့် ငွေစာရင်းဌာနခွဲအောက်တွင် အပင်မျိုးသစ်အကာအကွယ်ပေးရေးလုပ်ငန်းစုကို ၂၀၁၆ ခုနှစ်၊ မေလ (၁၀) ရက်နေ့၌ စတင်ဖွဲ့စည်းခဲ့ပြီး ၂၀၁၇ခုနှစ်၊ မတ်လ(၂၂)ရက်နေ့မှစတင်၍ အပင်မျိုးသစ်အကာအကွယ်ပေးရေးဌာနစုအဖြစ် တိုးချဲ့ဖွဲ့စည်းခဲ့ပါသည်။ ထို့နောက် ၂၀၂၁ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ(၂၇) ရက်နေ့တွင် အပင်မျိုးသစ်အကာအကွယ်ပေးရေးဌာနစုကို မျိုးစေ့ဘဏ်၊ ဇီဝနည်းပညာနှင့် သီးနှံကာကွယ်ရေး သုတေသနဌာနခွဲအောက်သို့ ရွှေ့ပြောင်းခဲ့ပါသည်။

၂။ တည်နေရာ

အပင်မျိုးသစ်အကာအကွယ်ပေးရေးဌာနစုသည် စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနဦးစီးဌာန၊ မျိုးစေ့ဘဏ်၊ ဇီဝနည်းပညာနှင့် သီးနှံကာကွယ်ရေးသုတေသနဌာနခွဲအောက်ရှိ ဌာနစုတစ်ခုဖြစ်ပြီး ပင်လယ်ရေမျက်နှာပြင်အမြင့် ၁၂၀ မီတာ၊ မြောက်လတ္တီကျု ၁၉° ၄၈' ၄၃" နှင့် အရှေ့လောင်တီကျု ၉၆° ၁၆' ၂၆" အကြားတွင် တည်ရှိပါသည်။

၃။ တာဝန်

အာဆီယံ+၃နိုင်ငံများအတွင်း တူညီသော အပင်မျိုးသစ်အကာအကွယ်ပေးရေးစနစ် ကျင့်သုံးလာခြင်းမှတစ်ဆင့် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာအပင်မျိုးသစ်အကာအကွယ်ပေးရေးအဖွဲ့ဝင်ဖြစ်လာပါက အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများတွင် တူညီသောအပင်မျိုးသစ်အကာအကွယ်ပေးရေးစနစ် ကျင့်သုံးနိုင်ရေးကို အခြေခံသော မြန်မာနိုင်ငံ၏ အပင်မျိုးသစ်အကာအကွယ်ပေးရေးစနစ် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာနိုင်ရေး တို့အတွက် အပင်မျိုးသစ်အကာအကွယ်ပေးရေးဥပဒေအရဖွဲ့စည်းထားသော အမျိုးသားအပင်မျိုးသစ်အကာအကွယ်ပေးရေးဆိုင်ရာ ဗဟိုကော်မတီ၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များအား ပံ့ပိုးကူညီဆောင်ရွက်ရန်။

၄။ ရည်ရွယ်ချက်

အပင်မျိုးသစ်အကာအကွယ်ပေးရေးဌာနစု၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ အပင်မျိုးသစ်အကာအကွယ်ပေးရေးဥပဒေနှင့်အညီ ဖွဲ့စည်းထားသော ဗဟိုကော်မတီ၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များအရ အကောင်အထည်ဖော်သည့်လုပ်ငန်းစဉ်များတွင် လိုအပ်သောရုံးလုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်ရန် ဖြစ်ပါသည်။

၅။ အဓိကစိုက်ပျိုးသည့် သီးနှံနှင့် သီးနှံပုံစံ

အပင်မျိုးသစ်အကာအကွယ်ပေးရေးဌာနစုတွင် အဓိကစိုက်ပျိုးသည့်သီးနှံမှာ စပါးသီးနှံဖြစ်ပြီး စပါး-စပါး-သစ်စိမ်း သီးနှံပုံစံဖြင့် စိုက်ပျိုးလျက်ရှိပါသည်။

၆။ ဌာနစု/ မြေဧရိယာ

အပင်မျိုးသစ်အကာအကွယ်ပေးရေးဌာနစု - ၅.၉၇ဧက

၇။ မြေအမျိုးအစား

သဲနုံးမြေအမျိုးအစား

၈။ ရာသီဥတု၊ ၂၀၂၂-၂၀၂၃ ခုနှစ်အတွင်း လအလိုက် ပျမ်းမျှအပူချိန်နှင့် မိုးရေချိန်မှတ်တမ်း

စဉ်	ခုနှစ်	လ	ပျမ်းမျှအပူချိန် (°C)		ပျမ်းမျှမိုးရေချိန် (မမ)
			အမြင့်ဆုံး	အနိမ့်ဆုံး	
၁။	၂၀၂၂	ဧပြီ	၃၆.၂၅	၂၄.၈	၁.၀၀
၂။		မေ	၃၄.၂	၂၄.၅	၆.၃
၃။		ဇွန်	၃၂.၁	၂၄.၆	၆.၉
၄။		ဇူလိုင်	၃၂.၈	၂၅.၄	၂.၅
၅။		ဩဂုတ်	၃၂.၄	၂၅.၀	၄.၁
၆။		စက်တင်ဘာ	၃၂.၈	၂၄.၉	၄.၄
၇။		အောက်တိုဘာ	၃၃.၆	၂၃.၇	၁.၉
၈။		နိုဝင်ဘာ	၃၄.၀	၂၀.၉	၀.၀
၉။		ဒီဇင်ဘာ	၃၃.၄	၁၉.၄	၀.၀
၁၀။	၂၀၂၃	ဇန်နဝါရီ	၃၂.၅	၁၄.၉	၀.၀
၁၁။		ဖေဖော်ဝါရီ	၃၃.၇	၁၇.၂	၀.၁၃
၁၂။		မတ်			

၉။ ဝန်ထမ်းအင်အား

စဉ်	အမည်	ရာထူး	တာဝန်	တာဝန်ယူဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည့် သုတေသနလုပ်ငန်းအမည်
၁။	ဒေါက်တာပပဝင်း	သုတေသနမှူး	ဌာနစု တာဝန်ခံ	<ul style="list-style-type: none"> - ဌာနစု၏ရုံးလုပ်ငန်းများ၊ အပင်မျိုးသစ်အကာအကွယ်ပေးရေးဥပဒေ လုပ်ထုံးလုပ်နည်း၊ မူဝါဒများနှင့်ပတ်သက်၍အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများ၊အခြားဝန်ကြီးဌာနများနှင့်ချိတ်ဆက်ဆွေးနွေး ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ခြင်း။ - အပင်မျိုးသစ်အကာအကွယ်ပေးရေးစနစ် တိုးတက်ကောင်းမွန်စေရေးလုပ်ငန်းစဉ်များ ဆောင်ရွက်ခြင်း။ - အပင်မျိုးသစ်စစ်ဆေးခြင်းဆိုင်ရာ နည်းပညာသုတေသနလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ခြင်း။
၂။	ဒေါ်ခင်စန္ဒာချို	လက်ထောက် သုတေသန အရာရှိ	ဒုတိယ ဌာနစု တာဝန်ခံ	<ul style="list-style-type: none"> - လျှောက်ထားလာသော အပင်မျိုးသစ်များအား လိုအပ်သည့် စစ်ဆေးမှုများ ဆောင်ရွက်ခြင်း။ - လျှောက်ထားလာသော သီးနှံမျိုးသစ်များအတွက် DUS Test Trial (growing test) စိုက်ပျိုးစစ်ဆေးခြင်းနှင့် ဓါတ်ပုံမှတ်တမ်းများကောက်ယူခြင်း။ - စပါးသီးနှံ DUS စစ်ဆေးရာတွင် အသုံးပြုသွားမည့် Reference Varieties များ ဖော်ဆောင်နိုင်ရေး သုတေသနများ ဆောင်ရွက်ခြင်း။ - အပင်မျိုးသစ်အကာအကွယ်ပေးရေးဥပဒေနှင့် အပင်မျိုးသစ်စစ်ဆေးခြင်းဆိုင်ရာ နည်းပညာများနှင့် ပတ်သက်၍ အသိပညာပေးမှုဝေခြင်းနှင့် သင်တန်း/ဆွေးနွေးပွဲများပို့ချခြင်း။ - ရုံးလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ခြင်း။
၃။	ဒေါ်သီရိဟန်	လက်ထောက် သုတေသန အရာရှိ	လ/ထ တာဝန်ခံ	<ul style="list-style-type: none"> - လျှောက်ထားလာသော အပင်မျိုးသစ်များအား လိုအပ်သည့် စစ်ဆေးမှုများ ဆောင်ရွက်ခြင်း။ - ပဲမျိုးစုံသီးနှံ DUS စစ်ဆေးရာတွင် အသုံးပြုသွားမည့် Reference Varieties များ ဖော်ဆောင်နိုင်ရေး သုတေသနများ ဆောင်ရွက်ခြင်း။ - ရုံးလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ခြင်း။

စဉ်	အမည်	ရာထူး	တာဝန်	တာဝန်ယူဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည့် သုတေသနလုပ်ငန်းအမည်
၄။	ဒေါ်ဖြူဖွေး (ပညာသင်)	သုတေသန လက်ထောက်- ၂	လ/ထ တာဝန်ခံ	- လျှောက်ထားလာသော အပင်မျိုးသစ်များအား လိုအပ်သည့် စစ်ဆေးမှုများ ဆောင်ရွက်ခြင်း။ - စပါးသီးနှံ DUS စစ်ဆေးရာတွင် အသုံးပြုသွားမည့် Reference Varieties များဖော်ဆောင်နိုင်ရေး သုတေသနများ ဆောင်ရွက်ခြင်း။ - ရုံးလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ခြင်း။
၅။	ဒေါ်စုပြည့်ပြည့်ဝင်း	သုတေသန လက်ထောက်- ၄	လ/ထ တာဝန်ခံ	- လျှောက်ထားလာသော စပါးသီးနှံမျိုးသစ်များအတွက် DUS Test Trial (growing test) စိုက်ပျိုး စစ်ဆေးခြင်းနှင့် ဓါတ်ပုံမှတ်တမ်းများကောက်ယူခြင်း။ - ပဲမျိုးစုံသီးနှံ DUS စစ်ဆေးရာတွင် အသုံးပြုသွားမည့် Reference Varieties များဖော်ဆောင်နိုင်ရေး သုတေသနများ ဆောင်ရွက်ခြင်း။ - ရုံးလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ခြင်း။
၆။	ဒေါ်ကျော်ဝယ်န်ကျော်	သုတေသန လက်ထောက်- ၄	လ/ထ တာဝန်ခံ	- လျှောက်ထားလာသော စပါးသီးနှံမျိုးသစ်များအတွက် DUS Test Trial (growing test) စိုက်ပျိုး စစ်ဆေးခြင်းနှင့် ဓါတ်ပုံမှတ်တမ်းများကောက်ယူခြင်း။ - ပဲမျိုးစုံသီးနှံ DUS စစ်ဆေးရာတွင် အသုံးပြုသွားမည့် Reference Varieties များ ဖော်ဆောင်နိုင်ရေး သုတေသနများ ဆောင်ရွက်ခြင်း။ - လျှောက်ထားလာသော ပြောင်းသီးနှံမျိုးသစ်များအတွက် DUS Test Trial (growing test) စိုက်ပျိုး စစ်ဆေးခြင်းနှင့် ဓါတ်ပုံမှတ်တမ်းများကောက်ယူခြင်း။

၁၀။ မြေယာအသုံးချမှုအခြေအနေ

စိုက်ပျိုးနိုင်သော မြေဧရိယာ - ၅.၉၇ ဧက

၁၁။ ၂၀၂၂-၂၀၂၃ခုနှစ်၊ ဆောင်ရွက်ခဲ့သည့် မိုးနှောင်း၊ မိုးကြို၊ မိုး စိုက်ကွက်စီမံချက်

ဌာနအမည် - အပင်မျိုးသစ်အကာအကွယ်ပေးရေးဌာနစု

အသားတင်စိုက်ဧရိယာ - ၅.၉၇ဧက

စဉ်	ခုနှစ်/ရာသီ	စီမံချက်(ဧက)					အမှန်ဆောင်ရွက်နိုင်မှု(ဧက)				
		သု	ထုတ်	ဖွံ့	မြေလှုပ်	ပေါင်း	သု	ထုတ်	ဖွံ့	မြေလှုပ်	ပေါင်း
၁။	မိုး(စပါး၊ မြေလှုပ်)	၃.၉၇	၁.၀	-	၁.၀	၅.၉၇	၃.၉၇	၁.၀	-	၁.၀	၅.၉၇
၂။	မိုးနှောင်း (မတ်ပဲ၊ ပဲပုပ်၊ သစ်စိမ်း)	၂.၀	-	၃.၉၇	-	၅.၉၇	၂.၀	-	၃.၉၇	-	၅.၉၇
၃။	မိုးကြို (စပါး၊ ပဲတီစိမ်း၊ မြေလှုပ်)	၃.၉၇	-	-	၂.၀	၅.၉၇	၃.၉၇	-	-	၂.၀	၅.၉၇
	စုစုပေါင်း					၁၇.၉၁					၁၇.၉၁

သီးနှံစိုက်ဧရိယာ - ၄.၉၇ ဧက ၊ သီးနှံစိုက်စွမ်းအား - ၂၂၀.၀ %

၂၀၂၂-၂၀၂၃ခုနှစ်အတွင်း ဆောင်ရွက်မည့် (သု၊ ထုတ်၊ ဖွံ့)လုပ်ငန်းများအလိုက် မြေယာအသုံးချမှုစီမံချက်

- ဌာနခွဲအမည် - မျိုးစေ့ဘဏ်၊ ဇီဝနည်းပညာနှင့် သီးနှံကာကွယ်ရေးသုတေသနဌာနခွဲ
 သုတေသနဌာနစုအမည် - အပင်မျိုးသစ်အကာအကွယ်ပေးရေးဌာနစု
 အသားတင်စိုက်ဧရိယာ - ၅.၉၇ဧက

စဉ်	သီးနှံအမည်	စိုက်ပျိုးနိုင်သည့်ဧက	၂၀၂၂-၂၀၂၃ (ဧပြီလ မှ မတ်လ)အတွင်း ဆောင်ရွက်မည့် လုပ်ငန်းဧရိယာ (ဧက)											
			မိုး				မိုးနှောင်း				မိုးကြို			
			သု	ထုတ်	မြေလှုပ်	ပေါင်း	သု	ထုတ်	ဖွံ့	ပေါင်း	သု	ထုတ်	မြေလှုပ်	ပေါင်း
၁။	စပါး	၆.၉၄ ဧက	၃.၉၇	၁.၀	၁.၀	၅.၉၇	-	-	-	-	၁.၉၇	-	၂.၀	၃.၉၇
၂။	မတ်ပဲ	၁.၀၀ ဧက	-	-	-	-	၁.၀	-	-	၁.၀	-	-	-	-
၃။	သစ်စိမ်း	၃.၉၇ ဧက	-	-	-	-	-	-	၃.၉၇	၃.၉၇	-	-	-	-
၄။	ပဲတီစိမ်း	၁.၀၀ဧက	-	-	-	-	-	-	-	-	၁.၀	-	-	၁.၀
၅။	ပဲပုပ်	၂.၀၀ဧက	-	-	-	-	၁.၀	-	-	၁.၀	၁.၀	-	-	၁.၀
	စုစုပေါင်း		၃.၉၇	၁.၀	၁.၀	၅.၉၇	၂.၀	-	၃.၉၇	၅.၉၇	၃.၉၇	-	၂.၀	၅.၉၇

၁၂။ ၂၀၂၂-၂၀၂၃ခုနှစ်၊ ရာသီအလိုက် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည့် Program၊ Project ၊ Activity အရေအတွက်နှင့် ခေါင်းစဉ်များ

စဉ်	Program	Project	Activity
၂၀၂၂-၂၀၂၃ခုနှစ် (မိုးရာသီ) ဆောင်ရွက်ခဲ့သည့် သုတေသနလုပ်ငန်းစဉ်များ			
၁။	Program. 5 Plant Genetic and Natural Resources Conservation Program Sub program. 3 ဗီဇမျိုးကွဲများ၏ အရည်အချင်းလက္ခဏာများ မှတ်တမ်းတင်ခြင်း။ P5/SP3/PVPS/Rice/Pj - 001/A-01	Project.001 မျိုးစေ့ဆိုင်ရာအမျိုးသားကော်မတီမှ အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ်ရရှိပြီးဖြစ်သော DARမှထုတ်ဝေပြီး စပါးမျိုးများ၏ အရည်အချင်းလက္ခဏာများအား မှတ်တမ်းတင်ခြင်း။	Activity.01 မျိုးစေ့ဆိုင်ရာအမျိုးသားကော်မတီမှအသိအမှတ်ပြုလက်မှတ်ရရှိပြီးဖြစ်သော DARမှထုတ်ဝေပြီး စပါးမျိုးများ၏ ရုပ်သွင်ပြင်လက္ခဏာများအား အကဲဖြတ်လေ့လာခြင်း။
၂၀၂၂-၂၀၂၃ခုနှစ် (မိုးနှောင်းရာသီ) ဆောင်ရွက်ခဲ့သည့် သုတေသနလုပ်ငန်းစဉ်များ			
၁။	Program. 5 Plant Genetic and Natural Resources Conservation Program Sub program. 3 ဗီဇမျိုးကွဲများ၏ အရည်အချင်းလက္ခဏာများ မှတ်တမ်းတင်ခြင်း။ P5/SP3/PVPS/Blg/Pj - 003/A-01	Project.003 မတ်ပဲသီးနှံ ဗီဇမျိုးကွဲများ၏အရည်အချင်းလက္ခဏာများအား မှတ်တမ်းတင်ခြင်း။	Activity.01 မတ်ပဲသီးနှံ ဗီဇမျိုးကွဲများ၏ ရုပ်သွင်ပြင်လက္ခဏာများအား အကဲဖြတ်လေ့လာခြင်း။
၂။	Program. 5 Plant Genetic and Natural Resources Conservation Program Sub program. 3 ဗီဇမျိုးကွဲများ၏ အရည်အချင်းလက္ခဏာများ မှတ်တမ်းတင်ခြင်း။ P5/SP3/PVPS/Soy/Pj - 004/A-01	Project.004 ပဲပုပ်သီးနှံ ဗီဇမျိုးကွဲများ၏ အရည်အချင်းလက္ခဏာများအား မှတ်တမ်းတင်ခြင်း။	Activity.01 ပဲပုပ်သီးနှံ ဗီဇမျိုးကွဲများ၏ ရုပ်သွင်ပြင်လက္ခဏာများအား အကဲဖြတ်လေ့လာခြင်း။

စဉ်	Program	Project	Activity
	၂၀၂၂-၂၀၂၃ခုနှစ် (မိုးကြိုရာသီ) ဆောင်ရွက်ခဲ့သည့် သုတေသနလုပ်ငန်းစဉ်များ		
၁။	Program. 5 Plant Genetic and Natural Resources Conservation Program Sub program. 3 ဗီဇမျိုးကွဲများ၏ အရည်အချင်း လက္ခဏာများမှတ်တမ်းတင်ခြင်း။ P5/SP3/PVPS/Rice/Pj - 001/A-01	Project.001 မျိုးစေ့ဆိုင်ရာအမျိုးသားကော်မတီမှ အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ်ရရှိပြီးဖြစ်သော DARမှထုတ်ဝေပြီး စပါးမျိုးများ၏ အရည်အချင်းလက္ခဏာများအား မှတ်တမ်းတင်ခြင်း။	Activity.01 မျိုးစေ့ဆိုင်ရာ အမျိုးသားကော်မတီမှ အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ်ရရှိပြီးဖြစ်သော DAR မှထုတ်ဝေပြီး စပါးမျိုးများ၏ ရုပ်သွင်ပြင်လက္ခဏာများအား အကဲဖြတ်လေ့လာခြင်း။
၂။	Program. 5 Plant Genetic and Natural Resources Conservation Program Sub program. 3 ဗီဇမျိုးကွဲများ၏ အရည်အချင်းလက္ခဏာများ မှတ်တမ်းတင်ခြင်း။ P5/SP3/PVPS/Soy/Pj - 004/A-01	Project.004 ပဲပုပ်သီးနံ့ ဗီဇမျိုးကွဲများ၏ အရည်အချင်းလက္ခဏာများအား မှတ်တမ်းတင်ခြင်း။	Activity.01 ပဲပုပ်သီးနံ့ ဗီဇမျိုးကွဲများ၏ ရုပ်သွင်ပြင်လက္ခဏာများအား အကဲဖြတ်လေ့လာခြင်း။
၃။	Program. 5 Plant Genetic and Natural Resources Conservation Program Sub program. 3 ဗီဇမျိုးကွဲများ၏ အရည်အချင်းလက္ခဏာများ မှတ်တမ်းတင်ခြင်း။ P5/SP3/PVPS/Mub/Pj - 005/A-01	Project.005 ပဲတီစိမ်းသီးနံ့ ဗီဇမျိုးကွဲများ၏ အရည်အချင်းလက္ခဏာများအားမှတ်တမ်းတင်ခြင်း။	Activity.01 ပဲတီစိမ်းသီးနံ့ ဗီဇမျိုးကွဲများ၏ ရုပ်သွင်ပြင် လက္ခဏာများအား အကဲဖြတ်လေ့လာခြင်း။

စဉ်	Program	Project	Activity
၂၀၂၂-၂၀၂၃ခုနှစ်အတွင်း ဆောင်ရွက်ခဲ့သည့် လုပ်ငန်းစဉ်များ			
၁။	Program. 6 Agricultural Research Development and Dissemination Sub program. 2 Field Day/ Workshop P6/SP2/PVPS/Pj-001/A-03	Project.001 အပင်မျိုးသစ်အကာအကွယ်ပေးရေး ဥပဒေနှင့် သက်ဆိုင်သည့် လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ခြင်း။	Activity.03 အပင်မျိုးသစ်စစ်ဆေးခြင်းဆိုင်ရာ နည်းပညာကော်မတီအဖွဲ့ဝင်များတွေ့ဆုံ၍ အပင်မျိုးသစ်လျှောက်ထားခြင်း၊ စစ်ဆေးခြင်းနှင့် အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ်ထုတ်ပေးခြင်းများနှင့် သက်ဆိုင်သည့်လုပ်ငန်းညှိနှိုင်းအစည်းအဝေးများ ပြုလုပ်ခြင်း။
၂။	Program. 6 Agricultural Research Development and Dissemination Sub program. 7 Distribution of Book, Journal and Booklets (P6/ SP7/PVPS/Pj-001/A-02)	Project.001 အပင်မျိုးသစ်အကာအကွယ်ပေးရေး ဥပဒေနှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ (ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခြင်း)။	Activity.02 အပင်မျိုးသစ်အကာအကွယ်ပေးရေး ဥပဒေဆိုင်ရာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများစာအုပ် ဖြန့်ဝေခြင်း။
၃။	Program 7. Seed Multiplication, Production and Improvement Sub program 1. Seed Multiplication P7/SP1/PVPS/ Rice/Pj-001/A-01	Project.001 စပါးသီးနှံစီးပွားဖြစ် မျိုးသန့်မျိုးစေ့ (CS) ပွားများခြင်း။	Activity.01 ဆင်းသုခစပါးမျိုးစေ့ (CS) ပွားများခြင်း။
၄။	Program 7. Seed Multiplication, Production and Improvement Sub program 3. Services (Plants and Soil Samples) P7/SP3/PVPS/Pj-001/A-06	Project.001 အပင်မျိုးမွေးမြူသူ၏ ရပိုင်ခွင့်အခွင့်အရေးရရှိရန် လျှောက်ထားလာသည့် အပင်မျိုးသစ်များကို ကာကွယ်နိုင်သည့် အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ် ထုတ်ပေးနိုင်ရေးအတွက် လိုအပ်သောလုပ်ငန်းစဉ်များ ပံ့ပိုးဆောင်ရွက်ခြင်း။	Activity.06 လျှောက်ထားလာသည့် စပါးမျိုးသစ် (၆) မျိုးအား အပင်မျိုးမွေးမြူသူ၏ ရပိုင်ခွင့် အခွင့်အရေးရရှိရန် အပင်မျိုးသစ်အားကာကွယ်သည့် အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ်ထုတ်ပေးနိုင်ရန် လိုအပ်ချက်များ စစ်ဆေးခြင်း။

စဉ်	Program	Project	Activity
၄။	Program 7. Seed Multiplication, Production and Improvement Sub program 3. Services (Plants and Soil Samples) P7/SP3/PVPS/Pj-001/A-07	Project.001 အပင်မျိုးမွေးမြူသူ၏ ရပိုင်ခွင့်အခွင့်အရေးရရှိရန် လျှောက်ထားလာသည့် အပင်မျိုးသစ်များကို ကာကွယ်နိုင်သည့် အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ် ထုတ်ပေးနိုင်ရေးအတွက် လိုအပ်သော လုပ်ငန်းစဉ်များ ပံ့ပိုးဆောင်ရွက်ခြင်း။	Activity.07 လျှောက်ထားလာသည့် ပြောင်းသီးနှံမျိုးသစ် (၇)မျိုးအား အပင်မျိုးမွေးမြူသူ၏ ရပိုင်ခွင့် အခွင့်အရေးရရှိရန် အပင်မျိုးသစ်အား ကာကွယ်သည့်အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ် ထုတ်ပေးနိုင်ရန် လိုအပ်ချက်များ စစ်ဆေးခြင်း။
	Program 7. Seed Multiplication, Production and Improvement Sub program 3. Services (Plants and Soil Samples) P7/SP3/PVPS/Pj-001/A-08	Project.001 အပင်မျိုးမွေးမြူသူ၏ ရပိုင်ခွင့်အခွင့်အရေးရရှိရန် လျှောက်ထားလာသည့် အပင်မျိုးသစ်များကို ကာကွယ်နိုင်သည့် အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ် ထုတ်ပေးနိုင်ရေးအတွက် လိုအပ်သော လုပ်ငန်းစဉ်များ ပံ့ပိုးဆောင်ရွက်ခြင်း။	Activity.08 လျှောက်ထားလာသည့် ကုလားပဲသီးနှံမျိုးသစ် (၁)မျိုးနှင့် ပဲတီစိမ်းသီးနှံ မျိုးသစ် (၁) မျိုးတို့အား အပင်မျိုးမွေးမြူသူ၏ ရပိုင်ခွင့် အခွင့်အရေးရရှိရန် အပင်မျိုးသစ်အား ကာကွယ်သည့် အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ် ထုတ်ပေးနိုင်ရန် လိုအပ်ချက်များ စစ်ဆေးခြင်း။
	Program 7. Seed Multiplication, Production and Improvement Sub program 3. Services (Plants and Soil Samples) P7/SP3/PVPS/Pj-001/A-09	Project.001 အပင်မျိုးမွေးမြူသူ၏ ရပိုင်ခွင့်အခွင့်အရေးရရှိရန် လျှောက်ထားလာသည့် အပင်မျိုးသစ်များကို ကာကွယ်နိုင်သည့် အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ် ထုတ်ပေးနိုင်ရေးအတွက် လိုအပ်သော လုပ်ငန်းစဉ်များ ပံ့ပိုးဆောင်ရွက်ခြင်း။	Activity.09 လျှောက်ထားလာသည့် မြေပဲသီးနှံမျိုးသစ် (၂)မျိုးအား အပင်မျိုးမွေးမြူသူ၏ ရပိုင်ခွင့် အခွင့်အရေးရရှိရန် အပင်မျိုးသစ်အားကာကွယ်သည့် အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ် ထုတ်ပေးနိုင်ရန် လိုအပ်ချက်များ စစ်ဆေးခြင်း။
	Program 7. Seed Multiplication, Production and Improvement Sub program 3. Services (Plants and Soil Samples) P7/SP3/PVPS/Pj-001/A-10	Project.001 အပင်မျိုးမွေးမြူသူ၏ ရပိုင်ခွင့်အခွင့်အရေးရရှိရန် လျှောက်ထားလာသည့် အပင်မျိုးသစ်များကို ကာကွယ်နိုင်သည့် အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ် ထုတ်ပေးနိုင်ရေးအတွက် လိုအပ်သော လုပ်ငန်းစဉ်များ ပံ့ပိုးဆောင်ရွက်ခြင်း။	Activity. 10 လျှောက်ထားလာသည့် ဆပ်သီးနှံမျိုးသစ် (၂)မျိုးအား အပင်မျိုးမွေးမြူသူ၏ ရပိုင်ခွင့် အခွင့်အရေးရရှိရန် အပင်မျိုးသစ်အား ကာကွယ်သည့် အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ် ထုတ်ပေးနိုင်ရန် လိုအပ်ချက်များ စစ်ဆေးခြင်း။

စဉ်	Program	Project	Activity
၄။	Program 7. Seed Multiplication, Production and Improvement Sub program 3. Services (Plants and Soil Samples) P7/SP3/PVPS/Pj-001/ A-11	Project.001 အပင်မျိုးမွေးမြူသူ၏ ရပိုင်ခွင့် အခွင့်အရေးရရှိရန် လျှောက်ထားလာသည့် အပင်မျိုးသစ်များကို ကာကွယ်နိုင်သည့် အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ် ထုတ်ပေးနိုင်ရေး အတွက် လိုအပ်သော လုပ်ငန်းစဉ်များ ပံ့ပိုးဆောင်ရွက်ခြင်း။	Activity.11 လျှောက်ထားလာသည့် ခရမ်းချဉ်သီးနှံမျိုးသစ် (၂)မျိုးအား အပင်မျိုးမွေးမြူသူ၏ ရပိုင်ခွင့် အခွင့်အရေးရရှိရန် အပင်မျိုးသစ်အား ကာကွယ်သည့် အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ် ထုတ်ပေးနိုင်ရန် လိုအပ်ချက်များ စစ်ဆေးခြင်း။
၅။	Program 7. Seed Multiplication, Production and Improvement Sub program 3. Services (Plants and Soil Samples) P7/SP3/PVPS/ Pj-002/A-01	Project.002 မျိုးစေ့ကျွမ်းကျင်မှုဆိုင်ရာ ကော်မတီနှင့်မျိုးစေ့ဆိုင်ရာအမျိုးသားကော်မတီ(TSC/NSC) သို့ အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ်များ လျှောက်ထားရေးဆိုင်ရာလုပ်ငန်းစဉ်များ ပံ့ပိုးဆောင်ရွက်ခြင်း။	Activity.01 မျိုးစေ့ကျွမ်းကျင်မှုဆိုင်ရာ ကော်မတီနှင့် မျိုးစေ့ဆိုင်ရာ အမျိုးသားကော်မတီ (TSC/NSC) သို့ စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနဦးစီးဌာနမှ ထုတ်ဝေပြီးဖြစ်သော သီးနှံမျိုးသစ်များနှင့် သက်ဆိုင်သည့် မျိုးသစ်အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ်များလျှောက်ထားရန်အတွက် လိုအပ်ချက်များအား စိစစ်ပေးခြင်း။
၂၀၂၂-၂၀၂၃ ခုနှစ်အတွင်း ဆောင်ရွက်ခဲ့သည့် အခြားလုပ်ငန်းစဉ်များ			
၁။	ဌာနပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ၊ ပုဂ္ဂလိကကုမ္ပဏီများနှင့် စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနဦးစီးဌာနတို့ သုတေသနလုပ်ငန်းများ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရာ၌ နှစ်ဦးနှစ်ဖက် သဘောတူစာချုပ် ချုပ်ဆိုရာတွင် ကူညီဆောင်ရွက်ပေးခြင်း။		
၂။	သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာနများမှ ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် ဥပဒေ၊ နည်းဥပဒေများ၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ၊ မူဝါဒ(မူကြမ်း)တို့အပေါ် စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနဦးစီးဌာနကိုယ်စားသဘောထားမှတ်ချက်နှင့် အကြံပြုချက်များ ပြန်ကြားပေးခြင်း။		

၁၃။ ၂၀၂၂-၂၀၂၃ခုနှစ် (မိုးရာသီ) သုတေသနတွေ့ရှိချက်များ

၁။ P5/SP3/PVPS/Rice/Pj - 001/A-01

Program. 5 Plant Genetic and Natural Resources Conservation Program

Sub program. 3 ဗီဇမျိုးကွဲများ၏ အရည်အချင်းလက္ခဏာများ မှတ်တမ်းတင်ခြင်း

Project. 001 မျိုးစေ့ဆိုင်ရာ အမျိုးသားကော်မတီမှ အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ်ရရှိပြီး ဖြစ်သော DARမှထုတ်ဝေပြီး စပါးမျိုးများ၏ အရည်အချင်းလက္ခဏာများ အား မှတ်တမ်းတင်ခြင်း။

Activity.01 မျိုးစေ့ဆိုင်ရာ အမျိုးသားကော်မတီမှ အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ်ရရှိပြီး ဖြစ်သော DAR မှ ထုတ်ဝေပြီးစပါးမျိုးများ၏ ရုပ်သွင်ပြင်လက္ခဏာများ အား အကဲဖြတ်လေ့လာခြင်း။

၁) နိဒါန်း

စပါးသီးနှံသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ အဓိကအရေးကြီးသော သီးနှံတစ်ခုဖြစ်ပြီး မြန်မာနိုင်ငံ နေရာအနှံ့အပြားတွင် ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် စီးပွားဖြစ်စိုက်ပျိုးလျက်ရှိသော သီးနှံတစ်ခုဖြစ်ပါ သည်။ ထို့ကြောင့် ရေ၊ မြေ၊ ဒေသ၊ ရာသီဥတုနှင့် ကိုက်ညီပြီး အထွက်နှုန်းကောင်းမွန်သော စပါးမျိုးသစ်များ မွေးမြူထုတ်လုပ်ခြင်းလုပ်ငန်းသည်လည်း နိုင်ငံအတွက် အရေးကြီးသော လုပ် ငန်းစဉ်တစ်ခုဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ကောင်းမွန်သော အပင်မျိုးသစ်အကာအကွယ်ပေး ရေးစနစ်ပေါ်ပေါက်လာပါက စပါးသီးနှံသည်အပင်မျိုးသစ်များအားအပင်မျိုးမွေးမြူသူ၏ ရပိုင်ခွင့် အခွင့်အရေးရရှိရန်အတွက် အပင်မျိုးသစ်ကာကွယ်ခွင့်လျှောက်ထားလာရန် အလားအလာရှိသော သီးနှံတစ်ခုဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် အပင်မျိုးသစ်အကာအကွယ်ပေးရေးဥပဒေကို ၂၀၁၉ ခု နှစ်၊ စက်တင်ဘာလ (၂၄) ရက်နေ့တွင် ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် ဥပဒေ အမှတ်-၂၉ ဖြင့် ပြဋ္ဌာန်း ခဲ့ပြီးဖြစ်သောကြောင့် ယခုအခါ စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနဦးစီးဌာနရှိ အပင်မျိုးသစ်အကာအကွယ် ပေးရေးဌာနစုသို့ အပင်မျိုးမွေးမြူသူများ၏ ရပိုင်ခွင့် အခွင့်အရေး ရရှိရန်အတွက် စပါးသီးနှံအပါ အဝင် အပင်မျိုးသစ် (၄၀)မျိုးအား ကာကွယ်ခွင့်လျှောက်ထားလာပြီဖြစ်၍ DUS စိုက်ပျိုးစစ် ဆေးခြင်းများလည်း ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။ ထိုသို့ စိုက်ပျိုးစစ်ဆေးရာတွင် DUS စမ်းသပ် ချက်များ၌ မဖြစ်မနေထည့်သွင်းစိုက်ပျိုးရမည့် အကိုးအကားပြုမျိုးများ (Reference varieties) ရှာဖွေဖော်ထုတ်ရန် အထူးလိုအပ်လျက်ရှိပါသည်။ ထို့အပြင် မြန်မာနိုင်ငံသည် ၂၀၀၇ ခုနှစ်မှ စတင်၍ အရှေ့အာရှ အပင်မျိုးသစ်အကာအကွယ်ပေးရေးဖိုရမ် (East Asia Plant Variety Protection Forum, EAPVP Forum) အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံဖြစ်ခဲ့ပြီး East Asia Plant Variety Protection Forum Pilot Project (EAPVPP) တွင် ပူးပေါင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံမှ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများအတွက် DUS စစ်ဆေးခြင်းအား ကိုယ်စားပြုဆောင်ရွက်ပေးနိုင်မည့် သီးနှံ (၁၄) မျိုးတွင် စပါးသီးနှံ ပါဝင်သောကြောင့် DUS စစ်ဆေးခြင်း ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရာတွင် စစ်ဆေးမှုရလဒ်များအား နိုင်ငံတကာ စံချိန်စံညွှန်းနှင့် ကိုက်ညီမှုရှိစေရန်နှင့် DUS စမ်းသပ်စစ်ဆေးရာတွင် လွယ်ကူချောမွေ့စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်ရေးအတွက် မြန်မာနိုင်ငံမှ DUS စစ်ဆေးခြင်းအား ကိုယ်စားပြုဆောင်ရွက်မည့် စပါးသီးနှံနှင့်ပတ်သက်၍ လိုအပ်သော အကိုးအကားပြုမျိုးများ(Reference varieties) စုဆောင်း၍ လက္ခဏာမှတ်တမ်းများနှင့် ဓာတ်ပုံမှတ်တမ်းများအား database တွင် စနစ်တကျထည့်သွင်းခြင်း၊ DUS စမ်းသပ်စစ်ဆေးရာတွင် မဖြစ်မနေအသုံးပြုရမည့် စံနမူနာမျိုးများ (Example varieties) နှင့် လျှောက်ထားသော မျိုးနှင့် ဆင်တူသောမျိုးများ (Similar varieties) ရှာဖွေဖော်ထုတ်ခြင်းနှင့် DUS စမ်းသပ်စစ်ဆေးရာတွင် အထောက်အကူပြုနိုင်မည့် Rice National Test guideline နှင့် Instruction Manual များ ဖော်ဆောင်ခြင်းစသည့် လုပ်ငန်းများအား ဦးစားပေးဆောင်ရွက်ရမည် ဖြစ်ပါသည်။

၂) ရည်ရွယ်ချက်

မျိုးစေ့ဆိုင်ရာအမျိုးသားကော်မတီမှ အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ်ရရှိထားသည့် DAR မှ ထုတ်ဝေခဲ့သော စပါးမျိုးများ၏ လက္ခဏာရပ်များကို UPOV TG အား အကိုးအကားပြု၍ အကဲဖြတ် လေ့လာရန်နှင့် စပါးသီးနှံအတွက် အပင်မျိုးသစ်စစ်ဆေးရေး လမ်းညွှန်မှတ်တမ်းစာအုပ် (National Test Guideline) ပြုစုရန် လိုအပ်သော အကိုးအကားပြု မျိုးများရှာဖွေလေ့လာရန်။

၃) ဆောင်ရွက်မည့်ကာလ

၂၀၁၉ခုနှစ် (မိုးရာသီ) မှ ၂၀၂၃ ခုနှစ် (မိုးကြိုရာသီ) အထိ

၄) ဆောင်ရွက်ချက်များ

(က)	ယခုဆောင်ရွက်သည့် ခုနှစ်၊ရာသီ	-	၂၀၂၂ခုနှစ်၊ မိုးရာသီ
(ခ)	တာဝန်ယူဆောင်ရွက်သည့် ဝန်ထမ်း/ဝန်ထမ်းများ	-	ဒေါ်ခင်စန္ဒာချိုနှင့်အဖွဲ့
(ဂ)	ပျိုးထောင်ရက်/စိုက်ရက်	-	၈-၇-၂၀၂၂/ ၂၉-၇-၂၀၂၂
(ဃ)	အကြိမ်	-	ပထမအကြိမ်
(င)	စမ်းသပ်ကွက်ပုံစံ	-	၄၈ မျိုး x ၃လီ (RCB)
(စ)	စမ်းသပ်ကွက်အရွယ်	-	၂ မီတာ x ၇.၅ မီတာ

(ဆ) စမ်းသပ်သည့်မျိုးအမည်များ/ စမ်းသပ်ချက်များ

စဉ်	စပါးမျိုးအမည်	စဉ်	စပါးမျိုးအမည်	စဉ်	စပါးမျိုးအမည်	စဉ်	စပါးမျိုးအမည်
၁။	ယာ-၂ထွန်း	၁၃။	YAR-14	၂၅။	ရွှေပြည်ဌေး	၃၇။	မနောသုခ
၂။	ရွှေပြည်မွှေး	၁၄။	YAR-07	၂၆။	ဆားငံခံ-၆	၃၈။	မှော်ဘီ-၃
၃။	ရွှေသွယ်ရင်	၁၅။	YRR-12	၂၇။	YIR-14	၃၉။	ဆင်းဧကရီ-၃
၄။	သီးထပ်ရင်	၁၆။	ဆားငံခံ-၅	၂၈။	YQR-11	၄၀။	ဆင်းသွယ်လတ်
၅။	ရေအနည်းလို-၂	၁၇။	YQR-12	၂၉။	YUR-2	၄၁။	ဆင်းသီရိမေ
၆။	ရေဆင်းလုံးသွယ်	၁၈။	ဆင်းရွှေရင်-၂	၃၀။	YUR-4	၄၂။	ဆင်းသုခ
၇။	YMR-20	၁၉။	ဆင်းရွှေရင်-၃	၃၁။	KoMyPearl	၄၃။	သုခမွှေး
၈။	ဆင်းရွှေရင်-၁	၂၀။	ရတနာတိုး	၃၂။	YUR-1	၄၄။	ရွှေပြည်တန်
၉။	ရွှေအာစီယံ	၂၁။	ယာ-၈	၃၃။	YUR-3	၄၅။	သီရိသုခ
၁၀။	ရေအနည်းလို-၇	၂၂။	Basmati-370	၃၄။	ပြည်တော်ရင်	၄၆။	ရေမြှုပ်ခံ-၃
၁၁။	ပြည်မြန်မာစိန်	၂၃။	YYR-09	၃၅။	Riceberry	၄၇။	ရေမြှုပ်ခံ-၂
၁၂။	ရွှေမနော်	၂၄။	ဧကရီမွှေး	၃၆။	YKQR-01	၄၈။	ရေမြှုပ်ခံ-၁

(ဇ) စိုက်နည်းစနစ်

စမ်းသပ်စပါးမျိုး (၄၈)မျိုးအား ပျိုးဘောင်စနစ်ဖြင့် ပျိုးထောင်ပြီးနောက် ပျိုးသက် (၂၁) ရက်သားတွင် စနစ်တကျမြေပြင်ဆင်ထားသော စိုက်ကွက်တွင် ရွှေ့ပြောင်းစိုက်ပျိုးခဲ့ပါသည်။ စမ်းသက်ကွက်ငယ်တစ်ကွက်တွင် ပင်ကြား၊ တန်းကြား အကွာအဝေး (၁၀" x ၁၀") ရှိသော စိုက် တန်း(၈)တန်းရှိပြီး စိုက်တန်းအရှည်မှာ (၇.၅)မီတာ စိုက်ပျိုးခဲ့ပါသည်။ ရေသွင်း၊ ရေထုတ်ခြင်းနှင့် အပင်ပြုစုခြင်းကို စပါးပင်၏ အပင်ကြီးထွားမှုအဆင့်အလိုက် ဆောင်ရွက်ပြီး၊ ပေါင်းနှိမ်နင်းခြင်း နှင့် ရောဂါ၊ ပိုးမွှားနှိမ်နင်းခြင်းကို လိုအပ်သလို အချိန်မီဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။

(ဈ) မြေဩဇာနှုန်းထား

- ယူရီးယား - ၁၆၈ပေါင်/ဧက
- တီစူပါ - ၁၁၂ပေါင်/ဧက
- ပိုတက်ရှ် - ၅၆ပေါင်/ဧက
- ကျောက်မှုန့် - ၁၁၂ပေါင်/ဧက

(ည) ကောက်ယူသည့်မှတ်တမ်းများ

UPOV Rice Test Guidelineကို အကိုးအကားပြု၍ ရုပ်သွင်ပြင်လက္ခဏာ (၄၄)ချက်အား အပင်ကြီးထွားမှုအဆင့်အလိုက် မှတ်တမ်းယူခဲ့ပါသည်။

(ဋ) မှတ်တမ်းကောက်ယူသည့်အချိန် - ၂၀၂၂ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလမှစတင်၍ ရိတ်သိမ်းချိန် အထိ အပင်ကြီးထွားမှုအဆင့်အလိုက် မှတ်တမ်းများ ကောက်ယူခဲ့ပါသည်။

၅) တွေ့ရှိချက်များ

စမ်းသပ်စပါးမျိုး (၄၈)မျိုးအား စိုက်ပျိုးပြီးနောက် ပျိုးပင်အဆင့်မှ စတင်၍ UPOV Test Guideline တွင် သတ်မှတ်ထားသော အပင်ကြီးထွားမှု အဆင့်အလိုက် ရုပ်သွင်ပြင်လက္ခဏာ (၆၅) ခု၏ မှတ်တမ်းများ ကောက်ယူခဲ့ပါသည်။ ထိုသို့ မှတ်တမ်းများ ကောက်ယူရာ၌ Test Guideline တွင် သတ်မှတ်ထားသည့်အတိုင်း အချို့လက္ခဏာများအား မျက်မြင်(Visual, V) သို့မဟုတ် တိုင်းတာခြင်း(Measurement, M)များကို တစ်ပင်ချင်း (Single, S) သို့မဟုတ် အပင်အုပ်စုလိုက် (Group,G) (VS/VG/MS/MG) များဖြင့် အကဲဖြတ်လေ့လာခဲ့ပါသည်။ ထို့အပြင် ကောက်ယူခဲ့သော လက္ခဏာရပ်အားလုံးအတွက် ဓါတ်ပုံမှတ်တမ်းများလည်း ရိုက်ကူးခဲ့ပါသည်။ စပါးမျိုးတစ်မျိုးချင်းအလိုက် မျက်မြင်ကောက်ယူရသော လက္ခဏာရပ်များ၏ ဖော်ပြချက်များ (States) အား UPOV Test Guideline မှ သတ်မှတ်ချက်များကို ကိုးကား၍ တိုက်ရိုက် Note များ သတ်မှတ်ခဲ့ပါသည်။ တိုင်းတာခြင်းဖြင့် ကောက်ယူရသော အချို့သော လက္ခဏာရပ်များတွင် နမူနာ(၂၀)ပင်စီအား တိုင်းတာရရှိလာသော ရလဒ်များကို အခြေခံပြီး လက္ခဏာတစ်ခုချင်း အလိုက် Note တခုနှင့်တခု အကွာအဝေး (Range)များ တွက်ချက်သတ်မှတ်၍ Note Setting Tableများ ဖော်ဆောင်ပြီး Noteများကို သတ်မှတ်ခဲ့ပါသည်။ စမ်းသပ်စပါးမျိုး တစ်မျိုးချင်းစီ၏ လက္ခဏာရပ်တစ်ခုချင်းစီအတွက် သက်ဆိုင်ရာ Noteများအား ဇယား-၁ (က)မှ(င) တို့ပါအတိုင်း သတ်မှတ်ခဲ့ပါသည်။

၆) သုံးသပ်ချက်နှင့် အကြံပြုချက်

စမ်းသပ်စပါး (၄၈) မျိုးတို့၏ ရုပ်သွင်ပြင်လက္ခဏာ(၄၄) ခုအား နှိုင်းယှဉ်လေ့လာရာတွင် ယခုစမ်းသပ် စိုက်ပျိုးသော စပါးမျိုး(၄၈)မျိုးသည် ရုပ်သွင်ပြင်လက္ခဏာအများစုတွင် ကွဲပြားခြားနားသော ဗီဇမျိုးကွဲများဖြစ်ပြီး စပါးသီးနှံအတွက် (Distinctness, Uniformity and Stability,

DUS) စိုက်ပျိုးစစ်ဆေးရာတွင် ထည့်သွင်းအသုံးပြုနိုင်သော အကိုးအကားပြုမျိုးများ ဖြစ်လာနိုင်သည့် အလားအလာကောင်းသော စပါးမျိုးများဖြစ်ကြောင်း သုံးသပ်မိပါသည်။

၇) ဆက်လက်ဆောင်ရွက်မည့် အစီအစဉ်များ

၂၀၂၃ ခုနှစ် (မိုးကြိုရာသီ)တွင် ယခု စိုက်ပျိုးစစ်ဆေးသော စပါးမျိုး (၄၈)မျိုးအား ထပ်မံစိုက်ပျိုး၍ လေ့လာသွားမည်ဖြစ်ပြီး လက္ခဏာရပ်တစ်ခုချင်းစီအား ဓါတ်ပုံမှတ်တမ်းယူခြင်းများကိုလည်း ဆက်လက်ဆောင်ရွက်သွားမည် ဖြစ်ပါသည်။

ဇယားများ

(pg 16 to 36)

၁၃။ ၂၀၂၂-၂၀၂၃ခုနှစ် (မိုးနှောင်းရာသီ) သုတေသနတွေ့ရှိချက်များ

၁။ P5/SP3/PVPS/Blg/Pj - 003/A-01

Program. 5 Plant Genetic and Natural Resources Conservation Program

Sub program. 3 ဗီဇမျိုးကွဲများ၏ အရည်အချင်းလက္ခဏာများ မှတ်တမ်းတင်ခြင်း။

Project. 003 မတ်ပဲသီးနှံဗီဇမျိုးကွဲများ၏ အရည်အချင်းလက္ခဏာများအား မှတ်တမ်းတင်ခြင်း။

Activity.01 မတ်ပဲသီးနှံဗီဇမျိုးကွဲများ၏ အရည်အချင်းလက္ခဏာများအား အကဲဖြတ်လေ့လာခြင်း။

၁) နိဒါန်း

မတ်ပဲသီးနှံသည် မြန်မာနိုင်ငံ အလယ်ပိုင်းမိုးနည်းရပ်ဝန်းဒေသများတွင် စိုက်ပျိုးဖြစ်ထွန်းသည့်အရေးပါသော သီးနှံတစ်ခုဖြစ်သည်။ ယခုအခါ အပင်မျိုးသစ်အကာအကွယ်ပေးရေးဥပဒေအောက်တွင် အပင်မျိုးမွေးမြူသူများ၏ ရပိုင်ခွင့် အခွင့်အရေးရရှိရန်အတွက် အပင်မျိုးသစ်များအား ကာကွယ်ခွင့် လျှောက်ထားလာပြီဖြစ်၍ DUS စိုက်ပျိုးစစ်ဆေးခြင်းများလည်း ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။ ထို့သို့ DUS စမ်းသပ်စိုက်ပျိုးစစ်ဆေးရာတွင် မဖြစ်မနေထည့်သွင်းစိုက်ပျိုးရမည့် အကိုးအကားပြုမျိုးများ (Reference varieties) ရှာဖွေဖော်ထုတ်ရန် အထူးပင်လိုအပ်နေပါသည်။ ထို့အပြင် မြန်မာနိုင်ငံသည် အရှေ့အာရှဒေသတွင်း နိုင်ငံများတွင် DUS စစ်ဆေးခြင်း ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရာတွင် စစ်ဆေးမှုရလဒ်များအား နိုင်ငံတကာ စံချိန်စံညွှန်းနှင့် ကိုက်ညီမှုရှိစေရန်နှင့် DUS စမ်းသပ်စစ်ဆေးရာတွင် လွယ်ကူချောမွေ့စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်စေရန် တို့အတွက် မြန်မာနိုင်ငံမှ DUS စစ်ဆေးခြင်းအား ကိုယ်စားပြု ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်မည့် သီးနှံ(၁၄) မျိုးနှင့် ပတ်သက်၍ လိုအပ်သော Reference varieties များ စုဆောင်းပြီး လက္ခဏာမှတ်တမ်းများနှင့် ဓာတ်ပုံမှတ်တမ်းများကို databaseတွင် စနစ်တကျ ထည့်သွင်းခြင်း၊ DUS စမ်းသပ်စစ်ဆေးရာတွင် မဖြစ်မနေအသုံးပြုရမည့် စံနမူနာမျိုးများ (Example varieties) နှင့် လျှောက်ထားသောမျိုးနှင့် ဆင်တူသောမျိုးများ (Similar varieties) ရှာဖွေဖော်ထုတ်ခြင်းနှင့် DUS စမ်းသပ်စစ်ဆေးရာတွင် အထောက်အကူပြုနိုင်မည့် သီးနှံ တစ်မျိုးချင်းစီအတွက် National Test guidelineနှင့် Instruction Manualများ ဖော်ဆောင်ခြင်းစသည့်လုပ်ငန်းများအား ဦးစားပေးဆောင်ရွက်ရမည် ဖြစ်ပါသည်။

၂) ရည်ရွယ်ချက်

စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနဦးစီးဌာနမှ ထုတ်ဝေပြီးသော မတ်ပဲမျိုးများနှင့် ဒေသမျိုးအချို့တို့ ၏ ရုပ်သွင်ပြင်လက္ခဏာများအား အကဲဖြတ်လေ့လာရန်၊ မှတ်တမ်းဓာတ်ပုံယူရန်နှင့် မတ်ပဲသီးနှံ အတွက် အပင်မျိုးသစ်စစ်ဆေးရေးလမ်းညွှန်မှတ်တမ်းစာအုပ် (National Test Guideline) ပြုစု ရန်အတွက် အကိုးအကားပြုမျိုးများ ရှာဖွေဖော်ထုတ်ရာတွင် အထောက်အကူပြုနိုင်ရန်။

၃) ဆောင်ရွက်မည့်ကာလ

၂၀၂၂ခုနှစ် (မိုးနှောင်းရာသီ) မှ ၂၀၂၄ခုနှစ် (မိုးနှောင်းရာသီ)

၄) ဆောင်ရွက်ချက်များ

(က)	ယခုဆောင်ရွက်သည့် ခုနှစ်၊ရာသီ	-	၂၀၂၂ခုနှစ်၊ မိုးနှောင်း
(ခ)	တာဝန်ယူဆောင်ရွက်သည့် ဝန်ထမ်း/ဝန်ထမ်းများ	-	ဒေါ်ခင်စန္ဒာချို၊ ဒေါ်သီရိဟန်၊ ဒေါ်စုပြည့်ပြည့်ဝင်း၊ ဒေါ်ကျော်ဝသန်ကျော်
(ဂ)	ပျိုးထောင်ရက်/စိုက်ရက်	-	၁၅-၁၁-၂၀၂၂
(ဃ)	အကြိမ်	-	ပထမအကြိမ်
(င)	စမ်းသပ်ကွက်ပုံစံ	-	၉ မျိုး * ၃လီ (RCD)
(စ)	စမ်းသပ်ကွက်အရွယ်	-	၅မီတာ * ၄တန်း

(ဆ) စမ်းသပ်သည့်မျိုးအမည်များ/ စမ်းသပ်ချက်များ

စဉ် မတ်ပဲမျိုးအမည်

- ၁။ မတ်ပဲ ရေဆင်း - ၂
- ၂။ မတ်ပဲ ရေဆင်း - ၃
- ၃။ မတ်ပဲ ရေဆင်း - ၄
- ၄။ မတ်ပဲ ရေဆင်း - ၅
- ၅။ မတ်ပဲ ရေဆင်း - ၆
- ၆။ မတ်ပဲ ရေဆင်း - ၇
- ၇။ ပုလဲထွန်း
- ၈။ စိန်ခြယ်
- ၉။ ဟင်္သာတလုံးကြီး

(ဇ) စိုက်နည်းစနစ်အသေးစိတ်

စမ်းသပ်မတ်ပဲ (၉)မျိုးကို ပင်ကြား x တန်းကြား(၁.၅ပေ x ၄ လက်မ)ဖြင့် စိုက်ပျိုးခဲ့ပါသည်။ အပင်ပြုစုခြင်းကို မတ်ပဲပင်များ၏ အပင်ကြီးထွားမှုအဆင့်အလိုက် ဆောင်ရွက်ပြီး၊ ပေါင်းနှိမ်နင်းခြင်းနှင့် ရောဂါ၊ ပိုးမွှားနှိမ်နင်းခြင်းတို့ကို လိုအပ်သည့်အချိန်တွင် အချိန်မီဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။

(ဈ) မြေဩဇာနှုန်းထား

- ယူရီးယား - ၅၆ပေါင်/ဧက
- တီစူပါ - ၅၆ပေါင်/ဧက
- ပိုတက်ရှ် - ၂၈ပေါင်/ဧက

(ည) ကောက်ယူသည့်မှတ်တမ်းများ

Blackgram India Test Guideline အား အကိုးအကားပြု၍ ရုပ်သွင်ပြင်လက္ခဏာ (၂၁) ခုကို အပင်ကြီးထွားမှုအဆင့်အလိုက် ကောက်ယူခဲ့ပါသည်။

(ဋ) မှတ်တမ်းကောက်ယူသည့်ရက်စွဲ - စိုက်ပျိုးပြီးနောက် အပင် (၁၀)ရက်သားမှ ရိတ်သိမ်းချိန် အထိအပင်ကြီးထွားမှုအဆင့်အလိုက် မှတ်တမ်းကောက်ယူခဲ့ပါသည်။

၅) တွေ့ရှိချက်များ

စမ်းသပ် မတ်ပဲ(၉)မျိုးအား စိုက်ပျိုးပြီးနောက် အပင် (၁၀) ရက်သားမှ စတင်၍ India Test Guideline တွင် သတ်မှတ်ထားသော အပင်ကြီးထွားမှုအဆင့်အလိုက် ရုပ်သွင်ပြင်လက္ခဏာ (၂၁) ခုအား မှတ်တမ်းများ ကောက်ယူခဲ့ပါသည်။ ထိုသို့ မှတ်တမ်းများကောက်ယူရာ၌ Test Guideline တွင် သတ်မှတ်ထားသည့်အတိုင်း အချို့လက္ခဏာများအား မျက်မြင်(Visual,V) သို့မဟုတ် တိုင်းတာခြင်း(Measurement,M) များကို တစ်ပင်ချင်း (Single,S) သို့မဟုတ် အပင်အုပ်စုလိုက် (Group,G) (VS/VG/MS/MG) များဖြင့် အကဲဖြတ်လေ့လာခဲ့ပါသည်။ ထို့အပြင် ကောက်ယူသော လက္ခဏာရပ်အားလုံးအတွက် ဓါတ်ပုံမှတ်တမ်းများလည်းရယူခဲ့ပါသည်။ မျက်မြင်ကောက်ယူရသော လက္ခဏာရပ်များ၏ ဖော်ပြချက်များ(States)အား India Test Guidelineမှ သတ်မှတ်ချက်များကို ကိုးကား၍ တိုက်ရိုက်Noteများ သတ်မှတ်ခဲ့ပါသည်။ တိုင်းတာခြင်းဖြင့် ကောက်ယူရ

သော အချို့သော (Quantitative, QN) လက္ခဏာရပ်များတွင် တိုင်းတာရရှိလာသောရလဒ်များကို အခြေခံပြီး Note တစ်ခုနှင့်တစ်ခု အကွာအဝေး (Range)အား တွက်ချက်သတ်မှတ်၍ Note Setting Tableများ ဖော်ဆောင်ပြီး Note များကို သတ်မှတ်ခဲ့ပါသည်။ စမ်းသပ်မတ်ပဲတစ်မျိုးချင်းစီ၏ လက္ခဏာရပ်တစ်ခုချင်းစီအတွက် သက်ဆိုင်ရာ Note များအား ဇယား ၂-က နှင့် ၂-ခ တို့ပါ အတိုင်း သတ်မှတ်ခဲ့ပါသည်။

၆) သုံးသပ်ချက်နှင့် အကြံပြုချက်

စမ်းသပ်မတ်ပဲ (၉)မျိုးတို့၏ ရုပ်သွင်ပြင်လက္ခဏာ (၂၁)ခုအား နှိုင်းယှဉ်လေ့လာရာ၌ ယခု စမ်းသပ်စိုက်ပျိုးသော မျိုးများအားလုံးသည် ရုပ်သွင်ပြင်လက္ခဏာရပ်အသီးသီးတွင် ကွဲပြားခြားနားသော ဗီဇမျိုးကွဲများဖြစ်ပြီး မတ်ပဲသီးနှံအတွက် (**Distinctness, Uniformity and Stability, DUS**) စိုက်ပျိုးစစ်ဆေးရာတွင် အကိုးအကားပြုမျိုးများအဖြစ် ထည့်သွင်းအသုံးပြုသင့်သော မျိုးများဖြစ်ကြောင်း သုံးသပ်မိပါသည်။ သို့ရာတွင် ယခုစိုက်ပျိုးစစ်ဆေးခြင်းသည် ပထမအကြိမ် စစ်ဆေးခြင်းဖြစ်သောကြောင့် မျိုးအသီးသီး၏ ဗီဇလက္ခဏာများသည် တည်ငြိမ်မှု ရှိ မရှိ သိရှိနိုင်ရေးအတွက် ထပ်မံစိုက်ပျိုးစစ်ဆေးရန် လိုအပ်မည်ဖြစ်ပါသည်။

၇) ဆက်လက်ဆောင်ရွက်မည့်အစီအစဉ်များ

၂၀၂၃ခုနှစ် (မိုးနှောင်းရာသီ)တွင် ယခုစိုက်ပျိုးစစ်ဆေးသော မတ်ပဲ (၉)မျိုးအား ဒုတိယအကြိမ်စိုက်ပျိုး၍ ၎င်းတို့၏ ဗီဇလက္ခဏာ တည်ငြိမ်မှု ရှိ မရှိ ထပ်မံစစ်ဆေးသွားမည်ဖြစ်ပြီး ဓါတ်ပုံမှတ်တမ်းယူခြင်းများကိုလည်း ဆက်လက်ဆောင်ရွက်သွားမည်ဖြစ်ပါသည်။

ဇယား ၂-က စမ်းသပ်မတ်ပဲမျိုးများ၏ ရုပ်သွင်ပြင်လက္ခဏာများနှင့် ၎င်းတို့၏ အရည်အချင်းသတ်မှတ်ချက်များ

No.	Variety name	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
		Hypocotyl: Anthocynin colouration	Time of flowering	Plant: Growth Habit	Plant: Habit	Stem: Colour	Stem: Pubescence	Leaflet (terminal): Shape	Foliage: Colour	Leaf: Vein colour	Leaf: Pubescence
1	Yezin -2	9 (Present)	6 (Medium to Late)	5 (Semi-erect)	1 (Determinate)	2 (Green with purple splashes)	1 (Absent)	2 (Ovate)	1 (Green)	1 (Green)	9 (Present)
2	Yezin -3	9 (Present)	5 (Medium)	5 (Semi-erect)	1 (Determinate)	2 (Green with purple splashes)	1 (Absent)	2 (Ovate)	1 (Green)	1 (Green)	9 (Present)
3	Yezin -4	9 (Present)	3 (Early)	5 (Semi-erect)	1 (Determinate)	2 (Green with purple splashes)	1 (Absent)	3 (Lanceolate)	2 (Dark Green)	1 (Green)	1 (Absent)
4	Yezin -5	9 (Present)	5 (Medium)	5 (Semi-erect)	3 (Indeterminate)	3 (Purple with green splashes)	1 (Absent)	2 (Ovate)	1 (Green)	1 (Green)	9 (Present)
5	Yezin -6	9 (Present)	5 (Medium)	5 (Semi-erect)	1 (Determinate)	2 (Green with purple splashes)	1 (Absent)	2 (Ovate)	1 (Green)	1 (Green)	9 (Present)
6	Yezin -7	9 (Present)	5 (Medium)	5 (Semi-erect)	1 (Determinate)	2 (Green with purple splashes)	1 (Absent)	2 (Ovate)	1 (Green)	1 (Green)	9 (Present)

ဇယား ၂-က မှအဆက်

No.	Variety name	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
		Hypocotyl: Anthocynin colouration	Time of flowering	Plant: Growth Habit	Plant: Habit	Stem: Colour	Stem: Pubescence	Leaflet (terminal): Shape	Foliage: Colour	Leaf: Vein colour	Leaf: Pubescence
7	Paletun	9 (Present)	7 (Late)	5 (Semi-erect)	1 (Determinate)	2 (Green with purple splashes)	1 (Absent)	2 (Ovate)	1 (Green)	1 (Green)	9 (Present)
8	Sein Chel	9 (Present)	6 (Medium to Late)	5 (Semi-erect)	1 (Determinate)	2 (Green with purple splashes)	1 (Absent)	2 (Ovate)	1 (Green)	1 (Green)	9 (Present)
9	Hninthada Lone Gyi	9 (Present)	6 (Medium to Late)	5 (Semi-erect)	1 (Determinate)	3 (Purple with green splashes)	1 (Absent)	2 (Ovate)	1 (Green)	1 (Green)	9 (Present)

ဇယား ၂-ခ စမ်းသပ်မတ်ပဲမျိုးများ၏ ရုပ်သွင်ပြင်လက္ခဏာများနှင့် ၎င်းတို့၏ အရည်အချင်း သတ်မှတ်ချက်များ

No.	Variety name	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
		Petiole: Colour	Pod: Intensity of green colour of premature pods	Pod: Pubescence	Peduncle: Length	Pod: Length	Pod: Colour of mature pod	Plant: Height	Seed: Colour	Seed: Lusture	Seed: Shape	Seed: Size (weight of 100 seeds)
1	Yezin -2	2 (Green with purple splashes)	5 (Green)	9 (Present)	7 (Long)	4 (Short to Medium)	3 (Black)	4 (Short to Medium)	4 (Black)	2 (Dull)	3 (Drum shaped)	5 (Medium)
2	Yezin -3	2 (Green with purple splashes)	5 (Green)	9 (Present)	6 (Meium to Long)	4 (Short to Medium)	3 (Black)	5 (Medium)	4 (Black)	2 (Dull)	3 (Drum shaped)	7 (Large)
3	Yezin -4	2 (Green with purple splashes)	5 (Green)	1 (Absent)	4 (Short to Medium)	3 (Short)	3 (Black)	3 (Short)	4 (Black)	2 (Dull)	3 (Drum shaped)	3 (Small)
4	Yezin -5	2 (Green with purple splashes)	5 (Green)	9 (Present)	5 (Medium)	4 (Short to Medium)	3 (Black)	7 (Long)	4 (Black)	2 (Dull)	3 (Drum shaped)	6 (Medium to Large)
5	Yezin -6	2 (Green with purple splashes)	5 (Green)	9 (Present)	3 (Short)	4 (Short to Medium)	3 (Black)	3 (Short)	4 (Black)	1 (Shiny)	3 (Drum shaped)	6 (Medium to Large)
6	Yezin -7	2 (Green with purple splashes)	5 (Green)	9 (Present)	7 (Long)	4 (Short to Medium)	3 (Black)	3 (Short)	4 (Black)	1 (Shiny)	3 (Drum shaped)	6 (Medium to Large)

ဇယား ၂-ခ မှအဆက်

No.	Variety name	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
		Petiole: Colour	Pod: Intensity of green colour of premature pods	Pod: Pubescence	Peduncle: Length	Pod: Length	Pod: Colour of mature pod	Plant: Height	Seed: Colour	Seed: Lusture	Seed: Shape	Seed: Size (weight of 100 seeds)
7	Paletun	2 (Green with purple splashes)	5 (Green)	9 (Present)	6 (Meium to Long)	7 (Long)	3 (Black)	5 (Medium)	4 (Black)	2 (Dull)	3 (Drum shaped)	7 (Large)
8	Sein Chel	2 (Green with purple splashes)	5 (Green)	9 (Present)	6 (Meium to Long)	4 (Short to Medium)	3 (Black)	4 (Short to Medium)	4 (Black)	2 (Dull)	3 (Drum shaped)	4 (Small to Medium)
9	Hninthada Lone Gyi	2 (Green with purple splashes)	5 (Green)	9 (Present)	3 (Short)	3 (Short)	3 (Black)	6 (Medium to Long)	4 (Black)	2 (Dull)	3 (Drum shaped)	7 (Large)

Program. 5 Plant Genetic and Natural Resources Conservation Program

Sub program. 3 ဗီဇမျိုးကွဲများ၏ အရည်အချင်း လက္ခဏာများ မှတ်တမ်းတင်ခြင်း။

Project. 004 ပဲပုပ်သီးနှံဗီဇမျိုးကွဲများ၏ အရည်အချင်းလက္ခဏာများအား မှတ်တမ်းတင်ခြင်း။

Activity.01 ပဲပုပ်သီးနှံဗီဇမျိုးကွဲများ၏ အရည်အချင်းလက္ခဏာများအား အကဲဖြတ်လေ့လာခြင်း။

၁) နိဒါန်း

ပဲပုပ်သီးနှံသည် ရှမ်းပြည်နယ်တွင် အဓိက စိုက်ပျိုးဖြစ်ထွန်းသည့် အရေးပါသော ပဲမျိုးစုံသီးနှံတစ်ခုဖြစ်ပြီး တစ်နိုင်ငံလုံးစိုက် ဧရိယာ၏ ၅၀ ရာခိုင်နှုန်းခန့်ရှိပြီး မန္တလေး၊ စစ်ကိုင်း၊ ဧရာဝတီ၊ ပဲခူးနှင့် ကချင်ပြည်နယ်တို့တွင်လည်း စိုက်ပျိုးဖြစ်ထွန်းလေ့ ရှိပါသည်။ ယခုအခါ အပင်မျိုးသစ်အကာအကွယ်ပေးရေးဥပဒေအောက်တွင် အပင်မျိုးမွေးမြူသူများ၏ ရပိုင်ခွင့် အခွင့်အရေး ရရှိရန်အတွက် အပင်မျိုးသစ်များအား ကာကွယ်ခွင့် လျှောက်ထားလာပြီဖြစ်၍ DUS စိုက်ပျိုးစစ်ဆေးခြင်းများလည်း ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။ ထို့သို့ DUS စမ်းသပ်စိုက်ပျိုးစစ်ဆေးရာတွင် မဖြစ်မနေ ထည့်သွင်းစိုက်ပျိုးရမည့် အကိုးအကားပြုမျိုးများ (Reference varieties) ရှာဖွေဖော်ထုတ်ရန် အထူးပင်လိုအပ်နေပါသည်။ ထို့အပြင် မြန်မာနိုင်ငံသည် အရှေ့အာရှဒေသတွင်း နိုင်ငံများတွင် DUS စစ်ဆေးခြင်း ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရာတွင် စစ်ဆေးမှုရလဒ်များအား နိုင်ငံတကာ စံချိန်စံညွှန်းနှင့် ကိုက်ညီမှုရှိစေရန်နှင့် DUS စမ်းသပ်စစ်ဆေးရာတွင် လွယ်ကူချောမွေ့စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်စေရန်တို့အတွက် မြန်မာနိုင်ငံမှ DUSစစ်ဆေးခြင်းအား ကိုယ်စားပြု ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်မည့် သီးနှံ(၁၄) မျိုးနှင့် ပတ်သက်၍ လိုအပ်သော Reference varieties များ စုဆောင်းပြီး လက္ခဏာမှတ်တမ်းများနှင့် ဓာတ်ပုံမှတ်တမ်းများကို databaseတွင် စနစ်တကျ ထည့်သွင်းခြင်း၊ DUS စမ်းသပ်စစ်ဆေးရာတွင် မဖြစ်မနေအသုံးပြုရမည့် စံနမူနာမျိုးများ (Example varieties) နှင့် လျှောက်ထားသောမျိုးနှင့် ဆင်တူသောမျိုးများ (Similar varieties) ရှာဖွေဖော်ထုတ်ခြင်းနှင့် DUS စမ်းသပ်စစ်ဆေးရာတွင် အထောက်အကူပြုနိုင်မည့် သီးနှံ တစ်မျိုးချင်းစီအတွက် National Test guidelineနှင့် Instruction Manualများ ဖော်ဆောင်ခြင်းစသည့်လုပ်ငန်းများအား ဦးစားပေးဆောင်ရွက်ရမည် ဖြစ်ပါသည်။

၂) ရည်ရွယ်ချက်

စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနဦးစီးဌာနမှ ထုတ်ဝေပြီးသော ပဲပုပ်မျိုးများ၏ ရုပ်သွင်ပြင်လက္ခဏာများအား အကဲဖြတ်လေ့လာရန်၊ မှတ်တမ်းဓာတ်ပုံယူရန်နှင့် ပဲပုပ်သီးနှံအတွက် အပင်မျိုးသစ်စစ်ဆေးရေးလမ်းညွှန်မှတ်တမ်းစာအုပ်(National Test Guideline) ပြုစုရန်အတွက် အကိုးအကားပြုမျိုးများ ရှာဖွေဖော်ထုတ်ရာတွင် အထောက်အကူပြုနိုင်ရန်။

၃) ဆောင်ရွက်မည့်ကာလ

၂၀၂၂-၂၀၂၃ခုနှစ် (မိုးနှောင်းရာသီ) မှ ၂၀၂၃-၂၀၂၄ခုနှစ် (မိုးကြိုရာသီ)

၄) ဆောင်ရွက်ချက်များ

(က)	ယခုဆောင်ရွက်သည့်ခုနှစ်၊ရာသီ	-	၂၀၂၂ခုနှစ်၊ မိုးနှောင်း
(ခ)	တာဝန်ယူဆောင်ရွက်သည့် ဝန်ထမ်း/ဝန်ထမ်းများ	-	ဒေါ်ခင်စန္ဒာချို၊ ဒေါ်သီရိဟန်၊ ဒေါ်စုပြည့်ပြည့်ဝင်း၊ ဒေါ်ကျော်ဝသန်ကျော်
(ဂ)	စိုက်ရက်	-	၁၅-၁၁-၂၀၂၂
(ဃ)	အကြိမ်	-	ပထမအကြိမ်
(င)	စမ်းသပ်ကွက်ပုံစံ	-	၅ မျိုး × ၂လီ (CRD)
(စ)	စမ်းသပ်ကွက်အရွယ်	-	၅မီတာ × ၄တန်း

(ဆ) စမ်းသပ်သည့်မျိုးအမည်များ/ စမ်းသပ်ချက်များ

စဉ် ပဲပုပ်မျိုးအမည်

- ၁။ Yezin-3
- ၂။ Yezin-6
- ၃။ Yezin-12
- ၄။ Yezin-14
- ၅။ Yezin-15

(ဇ) စိုက်နည်းစနစ်အသေးစိတ်

ပဲပုပ် (၅)မျိုးကို (၁.၅ပေ × ၄ လက်မ)ဖြင့် စိုက်ပျိုးခဲ့ပါသည်။ အပင်ပြုစုခြင်းကို ပဲပုပ်ပင်များ၏ အပင်ကြီးထွားမှုအဆင့်အလိုက်ဆောင်ရွက်ပြီး၊ ပေါင်းနှိမ်နင်းခြင်းနှင့်ရောဂါ၊ ပိုးမွှားနှိမ်နင်းခြင်းတို့ကို လိုအပ်သည့်အချိန်တွင် အချိန်မီဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။

(ဈ) မြေဩဇာနှုန်းထား

- ယူရီးယား - ၅၆ပေါင်/ဧက
- တီစူပါ - ၅၆ပေါင်/ဧက
- ပိုတက်ရှ် - ၂၈ပေါင်/ဧက

(ည) ကောက်ယူသည့်မှတ်တမ်းများ

UPOV Soybean Test Guideline ကို အကိုးအကားပြု၍ ရုပ်သွင်ပြင်လက္ခဏာများအား အပင်ကြီးထွားမှုအဆင့်အလိုက် မှတ်တမ်းယူခဲ့ပါသည်။

(ဋ) မှတ်တမ်းကောက်ယူသည့်ရက်စွဲ - စိုက်ပျိုးပြီးနောက် အပင် (၁၀)ရက်သားမှ ရိတ်သိမ်းချိန်အထိ အပင်ကြီးထွားမှုအဆင့်အလိုက် မှတ်တမ်းကောက်ယူခဲ့ပါသည်။

၅) တွေ့ရှိချက်များ

စမ်းသပ် ပဲပုပ်(၅)မျိုးအား စိုက်ပျိုးပြီးနောက် အပင် (၁၀) ရက်သားမှစတင်၍ UPOV Soybean Test Guideline တွင် သတ်မှတ်ထားသော အပင်ကြီးထွားမှုအဆင့်အလိုက် ရုပ်သွင်ပြင်လက္ခဏာများကို မှတ်တမ်းများကောက်ယူခဲ့ပါသည်။ ထိုသို့ မှတ်တမ်းများကောက်ယူရာ၌ Test Guideline တွင် သတ်မှတ်ထားသည့်အတိုင်း အချို့လက္ခဏာများအား မျက်မြင်(Visual,V) သို့မဟုတ် တိုင်းတာခြင်း (Measurement,M) အချို့လက္ခဏာများကို တစ်ပင်ချင်း (Single,S) သို့မဟုတ် အပင်အုပ်စုလိုက်(Group,G) (VS/VG/MS/MG) များဖြင့် အကဲဖြတ်လေ့လာခဲ့ပါသည်။ ထို့အပြင်ကောက်ယူသော လက္ခဏာရပ်အားလုံးအတွက် ဓါတ်ပုံမှတ်တမ်းများလည်း ရယူခဲ့ပါသည်။ စမ်းသပ်ပဲပုပ်တစ်မျိုးချင်းစီ၏ လက္ခဏာရပ်တစ်ခုချင်းစီအတွက် သက်ဆိုင်ရာ Note များအား ဇယား- ၃ ပါအတိုင်း သတ်မှတ်ခဲ့ပါသည်။

၆) သုံးသပ်ချက်နှင့် အကြံပြုချက်

စမ်းသပ်ပဲပုပ်(၅)မျိုး၏ ရုပ်သွင်ပြင်လက္ခဏာများအား နှိုင်းယှဉ်လေ့လာရာတွင် ယခုစမ်းသပ်စိုက်ပျိုးသော မျိုးများအားလုံးသည် ရုပ်သွင်ပြင်လက္ခဏာရပ်အသီးသီးတွင် ကွဲပြားခြားနားသော ဗီဇမျိုးကွဲများဖြစ်ပြီး ပဲပုပ်သီးနှံအတွက် (Distinctness, Uniformity and Stability, DUS) စိုက်ပျိုးစစ်ဆေးရာတွင် အကိုးအကားပြုမျိုးများအဖြစ် ထည့်သွင်းအသုံးပြုသင့်သော မျိုးများဖြစ်

ကြောင်းသုံးသပ်မိပါသည်။ သို့ရာတွင် ယခုစိုက်ပျိုးစစ်ဆေးခြင်းသည် ပထမအကြိမ်စစ်ဆေးခြင်း ဖြစ်သောကြောင့် မျိုးအသီးသီး၏ ဗီဇကွဏ္ဍာများသည် တည်ငြိမ်မှု ရှိ မရှိ သိရှိနိုင်ရေးအတွက် ထပ်မံစိုက်ပျိုးစစ်ဆေးရန် လိုအပ်မည်ဖြစ်ပါသည်။

၇) ဆက်လက်ဆောင်ရွက်မည့်အစီအစဉ်များ

၂၀၂၂-၂၀၂၃ခုနှစ် (မိုးကြိုရာသီ)တွင် ယခုစိုက်ပျိုးစစ်ဆေးသော ပဲပုပ် (၅)မျိုးအား ဒုတိယ အကြိမ်စိုက်ပျိုး၍ ၎င်းတို့၏ ဗီဇကွဏ္ဍာ တည်ငြိမ်မှု ရှိ မရှိ ထပ်မံစစ်ဆေးသွားမည်ဖြစ်ပြီး ဓါတ် ပုံမှတ်တမ်းယူခြင်းများကိုလည်း ဆောင်ရွက်သွားမည် ဖြစ်ပါသည်။

ဇယား- ၃ စမ်းသပ်ပဲပုပ်မျိုးများ၏ ရုပ်သွင်ပြင်လက္ခဏာများနှင့် ၎င်းတို့၏ အရည်အချင်းသတ်မှတ်ချက်များ

No.	Variety	Hypocotyl: Anthocyanin coloration	Hypocotyl: intensity of anthocyanin coloration	Plant: Growth type	Plant: Growth habit	Plants: color of hairs of main stem(on middle third)	Leaf: blistering	Leaf : shape of lateral leaflet	Leaf: intensity of green color	Flower: color	Seed: size (g)	Seed: ground color of testa (excluding hilium)	Plant: time of maturity (days)
1	Yezin-3	9	3	2	3	2	5	3	5	2	13-14	1	85-90
		(present)	(weak)	(semi-determinate)	(semi-erect)	(twany)	(medium)	(pointed ovate)	(medium)	(violet)		(yellow)	
2	Yezin-6	9	5	2	3	2	5	3	5	2	14-15	1	105-110
		(present)	(medium)	(semi-determinate)	(semi-erect)	(twany)	(medium)	(pointed ovate)	(medium)	(violet)		(yellow)	
3	Yezin-12	9	3	1	3	2	5	3	5	2	15-16	1	100-105
		(present)	(weak)	(determinate)	(semi-erect)	(twany)	(medium)	(pointed ovate)	(medium)	(violet)		(yellow)	
4	Yezin-14	9	5	1	3	1	3	3	5	2	18-19	1	85-90
		(present)	(medium)	(determinate)	(semi-erect)	(grey)	(weak)	(pointed ovate)	(medium)	(violet)		(yellow)	
5	Yezin-15	9	5	1	3	1	5	3	5	2	13-14	1	110-115
		(present)	(medium)	(determinate)	(semi-erect)	(grey)	(medium)	(pointed ovate)	(medium)	(violet)		(yellow)	

၁၃။ ၂၀၂၂-၂၀၂၃ခုနှစ် (မိုးကြိုးရာသီ) သုတေသနတွေ့ရှိချက်များ

၁။ P5/SP3/PVPS/Rice/Pj - 001/A-01

Program. 5 Plant Genetic and Natural Resources Conservation Program

Sub program. 3 ဗီဇမျိုးကွဲများ၏ အရည်အချင်း လက္ခဏာများ မှတ်တမ်းတင်ခြင်း

Project. 001 မျိုးစေ့ဆိုင်ရာ အမျိုးသားကော်မတီမှ အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ်ရရှိပြီး ဖြစ်သော DARမှထုတ်ဝေပြီး စပါးမျိုးများ၏ အရည်အချင်းလက္ခဏာများ အား မှတ်တမ်းတင်ခြင်း။

Activity.01 မျိုးစေ့ဆိုင်ရာ အမျိုးသားကော်မတီမှ အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ်ရရှိပြီး ဖြစ်သော DARမှ ထုတ်ဝေပြီးစပါးမျိုးများ၏ ရုပ်သွင်ပြင်လက္ခဏာများ အား အကဲဖြတ်လေ့လာခြင်း။

၁) နိဒါန်း

စပါးသီးနှံသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ အဓိကအရေးကြီးသော သီးနှံတစ်ခုဖြစ်ပြီး မြန်မာနိုင်ငံ နေရာအနှံ့အပြားတွင် ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် စီးပွားဖြစ်စိုက်ပျိုးလျက်ရှိသော သီးနှံတစ်ခုလည်း ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ရေ၊ မြေ၊ ဒေသ၊ ရာသီဥတုနှင့် ကိုက်ညီပြီး အထွက်နှုန်းကောင်းမွန်သော စပါးမျိုးသစ်များ မွေးမြူထုတ်လုပ်ခြင်းလုပ်ငန်းသည်လည်း နိုင်ငံအတွက် အရေးကြီးသော လုပ်ငန်းစဉ်တစ်ခုဖြစ်ပါသည်။ ယခုအခါ အပင်မျိုးသစ်အကာအကွယ်ပေးရေးဥပဒေ အောက်တွင် အပင်မျိုးမွေးမြူသူများ၏ ရပိုင်ခွင့် အခွင့်အရေးရရှိရန်အတွက် အပင်မျိုးသစ်များအား ကာကွယ်ခွင့် လျှောက်ထားလာပြီဖြစ်၍ DUS စိုက်ပျိုးစစ်ဆေးခြင်းများလည်း ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။ ထိုသို့ စိုက်ပျိုးစစ်ဆေးရာတွင် စစ်ဆေးမှုရလဒ်များအား နိုင်ငံတကာ စံချိန်စံညွှန်းနှင့် ကိုက်ညီမှု ရှိစေရန်နှင့် DUS စမ်းသပ်စစ်ဆေးရာတွင် လွယ်ကူချောမွေ့စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်ရေးအတွက် DUS စမ်းသပ်ချက်များ၌ မဖြစ်မနေ ထည့်သွင်းစိုက်ပျိုးရမည့် အကိုးအကားပြုမျိုးများ (Reference varieties) ရှာဖွေဖော်ထုတ်ရန်နှင့် DUS စမ်းသပ်စစ်ဆေးရာတွင် အထောက်အကူပြုနိုင်မည့် Rice National Test guideline နှင့် Instruction Manual များဖော်ဆောင်ခြင်းစသည့် လုပ်ငန်းများအား ဦးစားပေးဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်ပါသည်။

၂) ရည်ရွယ်ချက်

မျိုးစေ့ဆိုင်ရာအမျိုးသားကော်မတီမှ အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ်ရရှိပြီးဖြစ်သော DAR မှ ထုတ်ဝေပြီး စပါးမျိုးများ၏ လက္ခဏာရပ်များကို UPOV TG အား အကိုးအကားပြု၍ အကဲဖြတ်

လေ့လာရန်နှင့်စပါးသီးနှံအတွက် အပင်မျိုးသစ်စစ်ဆေးရေး လမ်းညွှန်မှတ်တမ်းစာအုပ်(National Test Guideline) ပြုစုရန် လိုအပ်သော အကိုးအကားပြုစပါးမျိုးများရှာဖွေလာရန်။

၃) ဆောင်ရွက်မည့်ကာလ

၂၀၁၉ခုနှစ် (မိုးရာသီ) မှ ၂၀၂၃ ခုနှစ် (မိုးကြိုရာသီ) အထိ

၄) ဆောင်ရွက်ချက်များ

- (က) ယခုဆောင်ရွက်သည့်ခုနှစ်၊ ရာသီ - ၂၀၂၃ခုနှစ်၊ မိုးကြိုရာသီ
- (ခ) တာဝန်ယူဆောင်ရွက်သည့် ဝန်ထမ်း/ဝန်ထမ်းများ - ဒေါ်ခင်စန္ဒာချိုနှင့်အဖွဲ့
- (ဂ) ပျိုးထောင်ရက်/စိုက်ရက် - ၁၈-၁-၂၀၂၃/ ၁၈-၂-၂၀၂၃
- (ဃ) အကြိမ် - ဒုတိယအကြိမ်
- (င) စမ်းသပ်ကွက်ပုံစံ - ၄၈ မျိုး x ၃လီ (RCB)
- (စ) စမ်းသပ်ကွက်အရွယ် - ၂ မီတာ x ၇.၅ မီတာ

(ဆ) စမ်းသပ်သည့်မျိုးအမည်များ/ စမ်းသပ်ချက်များ

စဉ်	စပါးမျိုးအမည်	စဉ်	စပါးမျိုးအမည်	စဉ်	စပါးမျိုးအမည်	စဉ်	စပါးမျိုးအမည်
၁။	ယာ-၂ထွန်း	၁၃။	YAR-14	၂၅။	ရွှေပြည်ဌေး	၃၇။	မနောသုခ
၂။	ရွှေပြည်မွှေး	၁၄။	YAR-07	၂၆။	ဆားငံခံ-၆	၃၈။	မှော်ဘီ-၃
၃။	ရွှေသွယ်ရင်	၁၅။	YRR-12	၂၇။	YIR-14	၃၉။	ဆင်းဧကရီ-၃
၄။	သီးထပ်ရင်	၁၆။	ဆားငံခံ-၅	၂၈။	YQR-11	၄၀။	ဆင်းသွယ်လတ်
၅။	ရေအနည်းလို-၂	၁၇။	YQR-12	၂၉။	YUR-2	၄၁။	ဆင်းသီရိမေ
၆။	ရေဆင်းလုံးသွယ်	၁၈။	ဆင်းရွှေရင်-၂	၃၀။	YUR-4	၄၂။	ဆင်းသုခ
၇။	YMR-20	၁၉။	ဆင်းရွှေရင်-၃	၃၁။	KoMyPearl	၄၃။	သုခမွှေး
၈။	ဆင်းရွှေရင်-၁	၂၀။	ရတနာတိုး	၃၂။	YUR-1	၄၄။	ရွှေပြည်တန်
၉။	ရွှေအာစီယံ	၂၁။	ယာ-၈	၃၃။	YUR-3	၄၅။	သီရိသုခ
၁၀။	ရေအနည်းလို-၇	၂၂။	Basmati-370	၃၄။	ပြည်တော်ရင်	၄၆။	ရေမြှုပ်ခံ-၃
၁၁။	ပြည်မြန်မာစိန်	၂၃။	YYR-09	၃၅။	Riceberry	၄၇။	ရေမြှုပ်ခံ-၂
၁၂။	ရွှေမနော်	၂၄။	ဧကရီမွှေး	၃၆။	YKQR-01	၄၈။	ရေမြှုပ်ခံ-၁

(ဇ) စိုက်နည်းစနစ်

စမ်းသပ်စပါးမျိုး (၄၈) မျိုးအား ပျိုးဘောင်စနစ်ဖြင့် ပျိုးထောင်ပြီးနောက် ပျိုးသက် (၂၁) ရက်သားတွင် စနစ်တကျမြေပြင်ဆင်ထားသော စိုက်ကွက်တွင် ရွှေ့ပြောင်းစိုက်ပျိုးခဲ့ပါသည်။ စမ်းသက်ကွက်ငယ်တစ်ကွက်တွင် ပင်ကြား၊ တန်းကြား အကွာအဝေး (၁၀" x ၁၀") ရှိသော စိုက် တန်း(၈)တန်းရှိပြီး စိုက်တန်းအရှည်မှာ (၇.၅)မီတာ စိုက်ပျိုးခဲ့ပါသည်။ ရေသွင်း၊ ရေထုတ်ခြင်းနှင့် အပင်ပြုစုခြင်းကိုစပါးပင်၏အပင်ကြီးထွားမှုအဆင့်အလိုက် ဆောင်ရွက်ပြီး၊ ပေါင်းနှိမ်နင်းခြင်းနှင့် ရောဂါ၊ ပိုးမွှား နှိမ်နင်းခြင်းကို လိုအပ်သလို အချိန်မီဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။

(ဈ) မြေဩဇာနှုန်းထား

- ယူရီးယား - ၁၆၈ပေါင်/ဧက
- တီစူပါ - ၁၁၂ပေါင်/ဧက
- ပိုတက်ရှ် - ၅၆ပေါင်/ဧက
- ကျောက်မှုန့် - ၁၁၂ပေါင်/ဧက

(ည) ကောက်ယူသည့်မှတ်တမ်းများ

UPOV Rice Test Guideline ကို အကိုးအကားပြု၍ ရုပ်သွင်ပြင်လက္ခဏာ (၄၄)ချက်အား အပင်ကြီးထွားမှု အဆင့်အလိုက် မှတ်တမ်းယူခဲ့ပါသည်။

(ဋ) မှတ်တမ်းကောက်ယူသည့်အချိန် - ၂၀၂၃ခုနှစ်၊ မတ်လမှစတင်၍ ရိတ်သိမ်းချိန်အထိ အပင်ကြီးထွားမှုအဆင့်အလိုက် မှတ်တမ်းများကောက် ယူခဲ့ပါသည်။

၅) တွေ့ရှိချက်များ

စိုက်ပျိုးထားဆဲကာလဖြစ်ပြီး မှတ်တမ်းများ စတင်ကောက်ယူနေပြီ ဖြစ်ပါသည်။

၆) သုံးသပ်ချက်နှင့် အကြံပြုချက်

စိုက်ပျိုးထားဆဲကာလဖြစ်ပြီး မှတ်တမ်းများ စတင်ကောက်ယူနေပြီ ဖြစ်ပါသည်။

၇) ဆက်လက်ဆောင်ရွက်မည့်အစီအစဉ်များ

၂၀၂၃ခုနှစ် (မိုးရာသီ) မှ ၂၀၂၃ ခုနှစ် (မိုးကြိုရာသီ) အထိ စိုက်ပျိုးစစ်ဆေးခဲ့သည့် ရလဒ် များအပေါ်အခြေခံ၍ လက္ခဏာရပ်တစ်ခုချင်းစီအလိုက် အကိုးအကားပြုမျိုးများ ရှာဖွေဖော် ထုတ်ခြင်းကို ဆက်လက်ဆောင်ရွက်သွားမည် ဖြစ်ပါသည်။

Program. 5 Plant Genetic and Natural Resources Conservation Program

Sub program. 3 ဗီဇမျိုးကွဲများ၏ အရည်အချင်းလက္ခဏာများ မှတ်တမ်းတင်ခြင်း။

Project. 004 ပဲပုပ်သီးနှံဗီဇမျိုးကွဲများ၏ အရည်အချင်းလက္ခဏာများအား မှတ်တမ်းတင်ခြင်း။

Activity.01 ပဲပုပ်သီးနှံဗီဇမျိုးကွဲများ၏ အရည်အချင်းလက္ခဏာများအား အကဲဖြတ်လေ့လာခြင်း။

၁) နိဒါန်း

ပဲပုပ်သီးနှံသည် ရှမ်းပြည်နယ်တွင် အဓိက စိုက်ပျိုးဖြစ်ထွန်းသည့် အရေးပါသော ပဲမျိုးစုံသီးနှံတစ်ခုဖြစ်ပြီး တစ်နိုင်ငံလုံးစိုက် ဧရိယာ၏ ၅၀ ရာခိုင်နှုန်းခန့်ရှိပြီး မန္တလေး၊ စစ်ကိုင်း၊ ဧရာဝတီ၊ ပဲခူးနှင့် ကချင်ပြည်နယ်တို့တွင်လည်း စိုက်ပျိုးဖြစ်ထွန်းလေ့ ရှိပါသည်။ ယခုအခါ အပင်မျိုးသစ်အကာအကွယ်ပေးရေးဥပဒေအောက်တွင် အပင်မျိုးမွေးမြူသူများ၏ ရပိုင်ခွင့် အခွင့်အရေး ရရှိရန်အတွက် အပင်မျိုးသစ်များအား ကာကွယ်ခွင့် လျှောက်ထားလာပြီဖြစ်၍ DUS စိုက်ပျိုးစစ်ဆေးခြင်းများလည်း ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။ ထို့သို့ DUS စမ်းသပ်စိုက်ပျိုးစစ်ဆေးရာတွင် မဖြစ်မနေ ထည့်သွင်းစိုက်ပျိုးရမည့် အကိုးအကားပြုမျိုးများ (Reference varieties) ရှာဖွေဖော်ထုတ်ရန် အထူးပင်လိုအပ်နေပါသည်။ ထို့အပြင် မြန်မာနိုင်ငံသည် အရှေ့အာရှဒေသတွင်း နိုင်ငံများတွင် DUS စစ်ဆေးခြင်း ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရာတွင် စစ်ဆေးမှုရလဒ်များအား နိုင်ငံတကာ စံချိန်စံညွှန်းနှင့် ကိုက်ညီမှုရှိစေရန်နှင့် DUS စမ်းသပ်စစ်ဆေး ရာတွင် လွယ်ကူချောမွေ့စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်စေရန် တို့အတွက် မြန်မာနိုင်ငံမှ DUS စစ်ဆေးခြင်းအား ကိုယ်စားပြု ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်မည့် သီးနှံ(၁၄) မျိုးနှင့် ပတ်သက်၍ လိုအပ်သော Reference varieties များ စုဆောင်းပြီး လက္ခဏာမှတ်တမ်းများနှင့် ဓာတ်ပုံမှတ်တမ်းများကို databaseတွင် စနစ်တကျ ထည့်သွင်းခြင်း၊ DUS စမ်းသပ်စစ်ဆေးရာတွင် မဖြစ်မနေအသုံးပြုရမည့် စံနမူနာမျိုးများ (Example varieties) နှင့် လျှောက်ထားသောမျိုးနှင့် ဆင်တူသောမျိုးများ (Similar varieties) ရှာဖွေဖော်ထုတ်ခြင်းနှင့် DUS စမ်းသပ်စစ်ဆေးရာတွင် အထောက်အကူပြုနိုင်မည့် သီးနှံ တစ်မျိုးချင်းစီအတွက် National Test guidelineနှင့် Instruction Manualများ ဖော်ဆောင်ခြင်းစသည့်လုပ်ငန်းများအား ဦးစားပေးဆောင်ရွက်ရမည် ဖြစ်ပါသည်။

၂) ရည်ရွယ်ချက်

စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနဦးစီးဌာနမှ ထုတ်ဝေပြီးသော ပဲပုပ်မျိုးများ၏ ရုပ်သွင်ပြင်လက္ခဏာများအား အကဲဖြတ်လေ့လာရန်၊ မှတ်တမ်းဓာတ်ပုံယူရန်နှင့် ပဲပုပ်သီးနှံအတွက် အပင်မျိုးသစ် စစ်ဆေးရေးလမ်းညွှန်မှတ်တမ်းစာအုပ်(National Test Guideline) ပြုစုရန်အတွက် အကိုးအကား ပြုမျိုးများ ရှာဖွေဖော်ထုတ်ရာတွင် အထောက်အကူပြုနိုင်ရန်။

၃) ဆောင်ရွက်မည့်ကာလ

၂၀၂၂-၂၀၂၃ခုနှစ် (မိုးနှောင်းရာသီ) မှ ၂၀၂၃-၂၀၂၄ခုနှစ် (မိုးကြိုရာသီ)

၄) ဆောင်ရွက်ချက်များ

(က)	ယခုဆောင်ရွက်သည့်ခုနှစ်၊ရာသီ	-	၂၀၂၃ခုနှစ်၊ မိုးကြို
(ခ)	တာဝန်ယူဆောင်ရွက်သည့် ဝန်ထမ်း/ဝန်ထမ်းများ	-	ဒေါ်ခင်စန္ဒာချို၊ ဒေါ်သီရိဟန်၊ ဒေါ်စုပြည့်ပြည့်ဝင်း၊ ဒေါ်ကျော်ဝသန်ကျော်
(ဂ)	စိုက်ရက်	-	၁-၂-၂၀၂၃
(ဃ)	အကြိမ်	-	ဒုတိယအကြိမ်
(င)	စမ်းသပ်ကွက်ပုံစံ	-	၂၀ မျိုး × ၂ လီ (RCD)
(စ)	စမ်းသပ်ကွက်အရွယ်	-	၅မီတာ × ၄တန်း

(ဆ) စမ်းသပ်သည့်မျိုးအမည်များ/ စမ်းသပ်ချက်များ

စဉ်	ပဲပုပ်မျိုးအမည်	စဉ်	ပဲပုပ်မျိုးအမည်
၁။	Yezin-3	၁၁။	Pe Pote Ah Gyi
၂။	Yezin-6	၁၂။	SB-84-17
၃။	Yezin-12	၁၃။	Clark
၄။	Yezin-14	၁၄။	SB-91-11
၅။	Yezin-15	၁၅။	Shwe war Lone Gyi
၆။	GM-9	၁၆။	GM-85-47
၇။	Pe Pote Seed	၁၇။	SB-91-18
၈။	Pe Pote(451)	၁၈။	Pe Poke
၉။	Pe Pote TT Phyu	၁၉။	Lay La Pe
၁၀။	Pe Pote(458)	၂၀။	PUSA-9702

(ဇ) စိုက်နည်းစနစ်အသေးစိတ်

ပဲပုပ် (၂၀)မျိုးကို ပင်ကြား × တန်းကြား(၁.၅ပေ × ၄ လက်မ)ဖြင့် စိုက်ပျိုးခဲ့ပါသည်။ အပင်ပြုစုခြင်းကို ပဲပုပ်ပင်များ၏ အပင်ကြီးထွားမှုအဆင့်အလိုက် ဆောင်ရွက်ပြီး၊ ပေါင်းနှိမ်နင်းခြင်းနှင့် ရောဂါ၊ ပိုးမွှားနှိမ်နင်းခြင်းတို့ကို လိုအပ်သည့်အချိန်တွင် အချိန်မီဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။

(ဈ) မြေဩဇာနှုန်းထား

- ယူရီးယား - ၅၆ပေါင်/ဧက
- တီစူပါ - ၅၆ပေါင်/ဧက
- ပိုတက်ရှ် - ၂၈ပေါင်/ဧက

(ည) ကောက်ယူသည့်မှတ်တမ်းများ

UPOV Soybean Test Guideline ကို အကိုးအကားပြု၍ ရုပ်သွင်ပြင်လက္ခဏာများအား အပင်ကြီးထွားမှုအဆင့်အလိုက် မှတ်တမ်းယူခဲ့ပါသည်။

(ဋ) မှတ်တမ်းကောက်ယူသည့်ရက်စွဲ - စိုက်ပျိုးပြီးနောက် အပင် (၁၀)ရက်သားမှ ရိတ်သိမ်းချိန်အထိ အပင်ကြီးထွားမှုအဆင့်အလိုက် မှတ်တမ်းကောက်ယူခဲ့ပါသည်။

၅) တွေ့ရှိချက်များ

စိုက်ပျိုးထားဆဲကာလဖြစ်ပြီး မှတ်တမ်းများ စတင်ကောက်ယူနေပြီ ဖြစ်ပါသည်။

၆) သုံးသပ်ချက်နှင့် အကြံပြုချက်

စိုက်ပျိုးထားဆဲကာလဖြစ်ပြီး မှတ်တမ်းများ စတင်ကောက်ယူနေပြီ ဖြစ်ပါသည်။

၇) ဆက်လက်ဆောင်ရွက်မည့်အစီအစဉ်များ

၂၀၂၃ခုနှစ် (မိုးနှောင်းရာသီ)နှင့် ၂၀၂၄ခုနှစ် (မိုးကြိုရာသီ)တို့တွင် ယခုစိုက်ပျိုး စစ်ဆေးသော ပဲပုပ်(၂၀)မျိုးအား ၎င်းတို့၏ ဗီဇလက္ခဏာ တည်ငြိမ်မှု ရှိ မရှိ ထပ်မံစစ်ဆေးသွားမည်ဖြစ်ပြီး လက္ခဏာရပ်တစ်ခုချင်းစီအား ဓါတ်ပုံမှတ်တမ်းယူခြင်းများကိုလည်း ဆက်လက်ဆောင်ရွက်သွားမည်ဖြစ်ပါသည်။

Program. 5 Plant Genetic and Natural Resources Conservation Program

Sub program. 3 ဗီဇမျိုးကွဲများ၏ အရည်အချင်း လက္ခဏာများ မှတ်တမ်းတင်ခြင်း။

Project. 005 ပဲတီစိမ်းသီးနံ့ ဗီဇမျိုးကွဲများ၏ အရည်အချင်းလက္ခဏာများအား မှတ်တမ်းတင်ခြင်း။

Activity.01 ပဲတီစိမ်းသီးနံ့ ဗီဇမျိုးကွဲများ၏ အရည်အချင်း လက္ခဏာများအား အကဲဖြတ်လေ့လာခြင်း။

၁) နိဒါန်း

ပဲတီစိမ်းသီးနံ့ကို မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဧရာဝတီ၊ မကွေး၊ မန္တလေး၊ ရန်ကုန်နှင့် ဧရာဝတီတိုင်းတို့တွင် အဓိက စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်ကြပါသည်။ စပါး၊ ဝါ ၊ ပြောင်းသီးနှံများနှင့် သီးလှည့်စိုက်ပျိုးခြင်း၊ပဲစင်းငုံ၊ဝါ၊ပြောင်း၊ကြံသီးနှံများနှင့် သီးညှပ်စိုက်ပျိုးခြင်းတို့အပြင် ပဲစင်းငုံ၊နှမ်းတို့နှင့် သီးရော စိုက်ပျိုးလေ့ရှိပါသည်။ ယခုအခါ အပင်မျိုးသစ်အကာအကွယ်ပေးရေးဥပဒေအောက်တွင် အပင်မျိုးမွေးမြူသူများ၏ ရပိုင်ခွင့် အခွင့်အရေးရရှိရန်အတွက် အပင်မျိုးသစ်များအား ကာကွယ်ခွင့် လျှောက်ထားလာပြီဖြစ်၍ DUS စိုက်ပျိုးစစ်ဆေးခြင်းများလည်း ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။ ထို့သို့ DUS စမ်းသပ်စိုက်ပျိုးစစ်ဆေးရာတွင် မဖြစ်မနေထည့်သွင်းစိုက်ပျိုးရမည့် အကိုးအကားပြုမျိုးများ (Reference varieties) ရှာဖွေဖော်ထုတ်ရန် အထူးပင်လိုအပ်နေပါသည်။ ထို့အပြင် မြန်မာနိုင်ငံသည် အရှေ့အာရှဒေသတွင်း နိုင်ငံများတွင် DUS စစ်ဆေးခြင်း ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရာတွင် စစ်ဆေးမှုရလဒ်များအား နိုင်ငံတကာ စံချိန်စံညွှန်းနှင့် ကိုက်ညီမှုရှိစေရန်နှင့် DUS စမ်းသပ်စစ်ဆေးရာတွင် လွယ်ကူချောမွေ့စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်စေရန် တို့အတွက် မြန်မာနိုင်ငံမှ DUSစစ်ဆေးခြင်းအား ကိုယ်စားပြု ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်မည့် သီးနှံ(၁၄) မျိုးနှင့် ပတ်သက်၍ လိုအပ်သော Reference varieties များ စုဆောင်းပြီး လက္ခဏာမှတ်တမ်းများနှင့် ဓာတ်ပုံမှတ်တမ်းများကို databaseတွင် စနစ်တကျ ထည့်သွင်းခြင်း၊ DUS စမ်းသပ်စစ်ဆေးရာတွင် မဖြစ်မနေအသုံးပြုရမည့် စံနမူနာမျိုးများ (Example varieties) နှင့် လျှောက်ထားသောမျိုးနှင့် ဆင်တူသောမျိုးများ (Similar varieties) ရှာဖွေဖော်ထုတ်ခြင်းနှင့် DUS စမ်းသပ်စစ်ဆေးရာတွင် အထောက်အကူပြုနိုင်မည့် သီးနှံ တစ်မျိုးချင်းစီအတွက် National Test guidelineနှင့် Instruction Manualများ ဖော်ဆောင်ခြင်းစသည့်လုပ်ငန်းများအား ဦးစားပေးဆောင်ရွက်ရမည် ဖြစ်ပါသည်။

၂) ရည်ရွယ်ချက်

စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနဦးစီးဌာနမှ ထုတ်ဝေပြီးသော ပဲတီစိမ်းမျိုးများနှင့် ဒေသမျိုးအချို့ တို့၏ ရုပ်သွင်ပြင်လက္ခဏာများအား အကဲဖြတ်လေ့လာရန်၊ မှတ်တမ်းဓာတ်ပုံယူရန်နှင့် ပဲတီစိမ်း သီးနှံအတွက် အပင်မျိုးသစ်စစ်ဆေးရေး လမ်းညွှန်မှတ်တမ်းစာအုပ် (National Test Guideline) ပြုစုရန်အတွက် အကိုးအကားပြုမျိုးများ ရှာဖွေဖော်ထုတ်ရာတွင် အထောက်အကူပြုနိုင်ရန်။

၃) ဆောင်ရွက်မည့်ကာလ

၂၀၂၂-၂၀၂၃ (မိုးကြိုရာသီ) မှ ၂၀၂၄-၂၀၂၅ (မိုးကြိုရာသီ)

၄) ဆောင်ရွက်ချက်များ

(က)	ယခုဆောင်ရွက်သည့်ခုနှစ်၊ရာသီ	-	၂၀၂၂ခုနှစ်၊ မိုးနှောင်း
(ခ)	တာဝန်ယူဆောင်ရွက်သည့် ဝန်ထမ်း/ဝန်ထမ်းများ	-	ဒေါ်ခင်စန္ဒာချို၊ ဒေါ်သီရိဟန်၊ ဒေါ်စုပြည့်ပြည့်ဝင်း၊ ဒေါ်ကျော်ဝသန်ကျော်
(ဂ)	စိုက်ရက်	-	၁-၂-၂၀၂၃
(ဃ)	အကြိမ်	-	ဒုတိယအကြိမ်
(င)	စမ်းသပ်ကွက်ပုံစံ	-	၂၁ မျိုး * ၂ လီ (CRD)
(စ)	စမ်းသပ်ကွက်အရွယ်	-	၅မီတာ * ၄တန်း

(ဆ) စမ်းသပ်သည့်မျိုးအမည်များ/ စမ်းသပ်ချက်များ

စဉ်	ပဲတီစိမ်းမျိုးအမည်	စဉ်	ပဲတီစိမ်းမျိုးအမည်
၁။	Yezin-1	၁၁။	Modhiramoong
၂။	Yezin-9	၁၂။	J-45
၃။	Yezin-11	၁၃။	T-51
၄။	Yezin-14	၁၄။	Daumo
၅။	Yezin-16	၁၅။	M-350
၆။	MAS-1	၁၆။	P-3-A-40
၇။	CES-J-24	၁၇။	Kyaemon
၈။	CES-55	၁၈။	VC-2565A
၉။	V-3726	၁၉။	CPI-64204
၁၀။	VC-2307A	၂၀။	VC-2991
		၂၁။	V-2013

(ဇ) စိုက်နည်းစနစ်အသေးစိတ်

စမ်းသပ်ပဲတီစိမ်း (၂၁)မျိုးကို ပင်ကြား x တန်းကြား(၁.၅ပေ x ၄ လက်မ)ဖြင့် စိုက်ပျိုးခဲ့ပါသည်။ အပင်ပြုစုခြင်းကို ပဲတီစိမ်းပင်များ၏ အပင်ကြီးထွားမှုအဆင့်အလိုက် ဆောင်ရွက်ပြီး၊ ပေါင်းနှိမ်နင်းခြင်းနှင့် ရောဂါ၊ ပိုးမွှားနှိမ်နင်းခြင်းတို့ကို လိုအပ်သည့်အချိန်တွင် အချိန်မီဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။

(ဈ) မြေဩဇာနှုန်းထား

- ယူရီးယား - ၅၆ပေါင်/ဧက
- တီစူပါ - ၅၆ပေါင်/ဧက
- ပိုတက်ရှ် - ၂၈ပေါင်/ဧက

(ည) ကောက်ယူသည့်မှတ်တမ်းများ

Mungbean India Test Guideline အား အကိုးအကားပြု၍ ရုပ်သွင်ပြင်လက္ခဏာ (၂၄)ခုကို အပင်ကြီးထွားမှုအဆင့်အလိုက် ကောက်ယူခဲ့ပါသည်။

(ဋ) မှတ်တမ်းကောက်ယူသည့်ရက်စွဲ - စိုက်ပျိုးပြီးနောက် အပင် (၁၀)ရက်သားမှ ရိတ်သိမ်းချိန် အထိအပင်ကြီးထွားမှုအဆင့်အလိုက် မှတ်တမ်းကောက်ယူခဲ့ပါသည်။

၅) တွေ့ရှိချက်များ

စိုက်ပျိုးထားဆဲကာလဖြစ်ပြီး မှတ်တမ်းများ စတင်ကောက်ယူနေပြီ ဖြစ်ပါသည်။

၆) သုံးသပ်ချက်နှင့် အကြံပြုချက်

စိုက်ပျိုးထားဆဲကာလဖြစ်ပြီး မှတ်တမ်းများ စတင်ကောက်ယူနေပြီ ဖြစ်ပါသည်။

၇) ဆက်လက်ဆောင်ရွက်မည့်အစီအစဉ်များ

၂၀၂၄ခုနှစ် (မိုးကြိုရာသီ)နှင့် ၂၀၂၅ခုနှစ် (မိုးကြိုရာသီ)တို့တွင် ယခုစိုက်ပျိုးစစ်ဆေးသော ပဲတီစိမ်း (၂၁)မျိုးအား ၎င်းတို့၏ ဗီဇလက္ခဏာ တည်ငြိမ်မှု ရှိ မရှိ ထပ်မံစစ်ဆေးသွားမည်ဖြစ်ပြီး လက္ခဏာရပ်တစ်ခုချင်းစီအား ဓါတ်ပုံမှတ်တမ်းယူခြင်းများကိုလည်း ဆက်လက်ဆောင်ရွက်သွားမည်ဖြစ်ပါသည်။

၁၃။ ၂၀၂၂-၂၀၂၃ခုနှစ် အတွင်းဆောင်ရွက်ခဲ့သည့် လုပ်ငန်းစဉ်များ၏ တွေ့ရှိချက်များ

၁။ P6/SP2/PVPS/Pj-001/A-03

Program.6 Agricultural Research Development and Dissemination

Sub program.2 Field Day/ Workshop

Project.001 အပင်မျိုးသစ်အကာအကွယ်ပေးရေးဥပဒေနှင့်သက်ဆိုင်သည့် လုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်ခြင်း။

Activity.03 အပင်မျိုးသစ်စစ်ဆေးခြင်းဆိုင်ရာ နည်းပညာကော်မတီအဖွဲ့ဝင်များ တွေ့ဆုံ၍ အပင်မျိုးသစ်လျှောက်ထားခြင်း၊ စစ်ဆေးခြင်းနှင့် အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ်ထုတ်ပေးခြင်းများနှင့် သက်ဆိုင်သည့်လုပ်ငန်းညှိနှိုင်း အစည်းအဝေးများပြုလုပ်ခြင်း။ (တတိယအကြိမ်)

၁) နိဒါန်း

အပင်မျိုးသစ်အကာအကွယ်ပေးရေးဥပဒေဆိုင်ရာလုပ်ငန်းစဉ်များ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် အဆိုပါဥပဒေအခန်း(၄)၊ ပုဒ်မ၅(ဂ) ဗဟိုကော်မတီ၏ လုပ်ငန်းတာဝန်နှင့် လုပ်ပိုင်ခွင့်များအရ ၂၀၁၉ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ၂၃ ရက်နေ့တွင် အမျိုးသားအပင်မျိုးသစ်အကာအကွယ်ပေးရေးဆိုင်ရာဗဟိုကော်မတီ၊ အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ်- ၂၉၀ / ၂၀၁၉ ဖြင့် အဖွဲ့ဝင် (၂၀)ဦး ပါဝင်သော အပင်မျိုးသစ်စစ်ဆေးခြင်းဆိုင်ရာနည်းပညာကော်မတီကို ဖွဲ့စည်းခဲ့ပါသည်။ အပင်မျိုးသစ်စစ်ဆေးခြင်းဆိုင်ရာနည်းပညာကော်မတီ၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များမှာ အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ် ထုတ်ပေးနိုင်ရေးအတွက် လိုအပ်သောစစ်ဆေးမှုများကို ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်ပြီး စိစစ်တွေ့ရှိချက်များကိုစာတမ်းပြုစု၍ သဘောထားမှတ်ချက်နှင့်အတူ အမျိုးသားအပင်မျိုးသစ်အကာအကွယ်ပေးရေးဆိုင်ရာ ဗဟိုကော်မတီသို့ တင်ပြရမည်ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် လျှောက်ထားလာသည့် အပင်မျိုးသစ်များအား(၃)လအတွင်း စိစစ်၍ (၃)လ တစ်ကြိမ်ပြုလုပ်မည့် အမျိုးသား အပင်မျိုးသစ်အကာအကွယ်ပေးရေးဆိုင်ရာ ဗဟိုကော်မတီသို့ တင်ပြနိုင်ရန် ညှိနှိုင်းအစည်းအဝေးများကို ကျင်းပပြုလုပ်ရမည်ဖြစ်ပါသည်။

၂) ရည်ရွယ်ချက်

အပင်မျိုးသစ်အကာအကွယ်ပေးရေးစနစ် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်နိုင်ရေး အတွက် အပင်မျိုးသစ်အကာအကွယ်ပေးရေးဥပဒေအရ ဖွဲ့စည်းထားသော အပင်မျိုးသစ်စစ်ဆေးခြင်းဆိုင်ရာ နည်းပညာကော်မတီ၏ ဆောင်ရွက်ရမည့် လုပ်ငန်းစဉ်များ ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးရန်။

၃) ဆောင်ရွက်ချက်များ

တတိယအကြိမ် အပင်မျိုးသစ်စစ်ဆေးခြင်းဆိုင်ရာနည်းပညာကော်မတီ အစည်းအဝေးကို ၂၀၂၂ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ(၂၄) ရက်နေ့တွင် စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန၊ စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနဦးစီးဌာန၊ နဝရတ်အစည်းအဝေးခန်းမတွင် Hybrid စနစ်ဖြင့် ကျင်းပပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။ အဆိုပါအစည်းအဝေးကျင်းပနိုင်ရေးအတွက် ဌာနစုမှချမှတ်ထားသည့် တာဝန်၊ ရည်ရွယ်ချက်များနှင့်အညီ ပံ့ပိုးကူညီ လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။

၄) ရလဒ်များ

အဆိုပါအစည်းအဝေးတွင် အပင်မျိုးသစ်စစ်ဆေးခြင်းဆိုင်ရာ နည်းပညာကော်မတီ၏ ဆက်လက်ဆောင်ရွက်မည့် လုပ်ငန်းစဉ်များအား ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးခဲ့ကြသည့်အပြင် အပင်မျိုးမွေးမြူသူ၏ ရပိုင်ခွင့်အခွင့်အရေးရရှိရန် လျှောက်ထားလာသည့် ပြောင်း(၇) မျိုးနှင့် ထောပတ်သီး(၃)မျိုးတို့နှင့် ပတ်သတ်၍ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများအတိုင်းဆက်လက်ဆောင်ရွက်သင့်ကြောင်း ဆွေးနွေးဆုံးဖြတ်ခဲ့ကြပါသည်။ထို့အပြင် အပင်မျိုးသစ်အကာအကွယ်ပေးရေးစနစ်အား ၎င်းနှင့် သက်ဆိုင်သည့် ပြည်သူများအကြား ယခုထက်မက ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်သိရှိရန်အတွက် “ဆွေးနွေးပွဲ” များဆောင်ရွက်မည့် အစီအစဉ်များကို စနစ်တကျ ပြုစုရေးဆွဲ ညှိနှိုင်း ဆောင်ရွက်သွားရန် ၊ DUS Test Station တည်ထောင်နိုင်ရေးအတွက် စီမံချက်များရေးဆွဲ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်သွားရန်နှင့် အပင်မျိုးသစ်ကိုကာကွယ်ခွင့်ရရှိရေးအတွက် အပင်မျိုးမွေးမြူသူ၏ ရပိုင်ခွင့်အခွင့်အရေးရရှိရန်လျှောက်ထားသူက ပေးဆောင်ရမည့် အခကြေးငွေ (Application Fee) နှင့်သက်ဆိုင်သောပုံစံ (Model) တစ်ခုရရှိအောင် ဆောင်ရွက်သွားရန်တို့အတွက် ဆွေးနွေးဆုံးဖြတ်ခဲ့ကြပါသည်။

၅) ဆက်လက်ဆောင်ရွက်မည့်အစီအစဉ်များ

ပထမအကြိမ် အမျိုးသားအပင်မျိုးသစ်အကာအကွယ်ပေးရေးဆိုင်ရာဗဟိုကော်မတီ လုပ်ငန်းညှိနှိုင်းအစည်းအဝေး ဆုံးဖြတ်ချက်အရ အပင်မျိုးသစ်စစ်ဆေးခြင်းဆိုင်ရာ နည်းပညာကော်မတီ ညှိနှိုင်းအစည်းအဝေးများကို ပုံမှန်ပြုလုပ်၍ လျှောက်ထားလာသည့် အပင်မျိုးသစ်များအား (၃)လအတွင်း စိစစ်ပြီး ဗဟိုကော်မတီသို့ တင်ပြသွားမည် ဖြစ်ပါသည်။

၂။ P6/SP7/PVPS/ Pj-001/ A-02

Program.6 Agricultural Research Development and Dissemination

Sub-Program. 7 Distribution of Book, Journal, Booklets

Project. 001 အပင်မျိုးသစ်အကာအကွယ်ပေးရေးဥပဒေနှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ(ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခြင်း)။

Activity.02 အပင်မျိုးသစ်အကာအကွယ်ပေးရေးဥပဒေဆိုင်ရာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများစာအုပ်ဖြန့်ဝေခြင်း။

၁) နိဒါန်း

မြန်မာနိုင်ငံတွင် အပင်မျိုးသစ်အကာအကွယ်ပေးရေး ဥပဒေကို အပင်မျိုးသစ်အကာအကွယ်ပေးရေးစနစ်နှင့် သက်ဆိုင်သည့် Multi-Stakeholdersများအကြား အပင်မျိုးသစ်အကာအကွယ်ပေးရေးစနစ်အကြောင်း ပိုမိုသိရှိလာနိုင်စေရန် အသစ်ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် အပင်မျိုးသစ်အကာအကွယ်ပေးရေးဥပဒေဆိုင်ရာလုပ်ထုံးလုပ်နည်းများစာအုပ်အား ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေ၍ သင်တန်း၊ ဆွေးနွေးပွဲ၊ အစည်းအဝေးနှင့် ပြပွဲများတွင် ဖြန့်ဝေပေးရန် လိုအပ်လျက်ရှိပါသည်။

၂) ရည်ရွယ်ချက်

အပင်မျိုးသစ်အကာအကွယ်ပေးရေးစနစ်နှင့်သက်ဆိုင်သည့် Multi-Stakeholders များအကြား အပင်မျိုးသစ်အကာအကွယ်ပေးရေးစနစ်အကြောင်း ပိုမိုသိရှိနားလည်လာနိုင်စေရန်။

၃) ဆောင်ရွက်ချက်များ

ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် အပင်မျိုးသစ်အကာအကွယ်ပေးရေးဥပဒေဆိုင်ရာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများအကြောင်း လူထုအကြား ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် သိရှိပျံ့နှံ့သွားစေရန် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းအား

ပုံနှိပ် ထုတ်ဝေခြင်းနှင့် ဖြန့်ဝေခြင်းလုပ်ငန်းများ ထိရောက်စွာဆောင်ရွက်နိုင်ရေးအတွက် ဌာနစု၏ ရည်ရွယ်ချက်၊ မျှော်မှန်းချက်များနှင့်အညီ ပံ့ပိုးကူညီဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။

၄) ရလဒ်များ

အပင်မျိုးသစ်အကာအကွယ်ပေးရေးစနစ်နှင့် အပင်မျိုးသစ်အကာအကွယ်ပေးရေးဥပဒေ ဆိုင်ရာသိကောင်းစရာများကို ပိုမိုသိရှိလာနိုင်ပြီး မြန်မာနိုင်ငံတွင် အပင်မျိုးသစ်အကာအကွယ် ပေးရေးစနစ် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာမှုကို အထောက်အကူပြုနိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။

၅) ဆက်လက်ဆောင်ရွက်မည့်အစီအစဉ်များ

ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် အပင်မျိုးသစ်အကာအကွယ်ပေးရေးဥပဒေအကြောင်း လူထုအကြား ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် သိရှိပျံ့နှံ့သွားစေရန် ဥပဒေနှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများအား ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခြင်း နှင့် ဖြန့်ဝေခြင်းလုပ်ငန်းများ ဆက်လက်ဆောင်ရွက်သွားမည်ဖြစ်ပါသည်။

၃။ P၇/SP၁/PVPS/Rice/ Pj-001/ A-01

Program 7. Seed Multiplication, Production and Improvement

Sub program 1. Sees Multiplication

Project. 001 စပါးသီးနှံ စီးပွားဖြစ် မျိုးသန့်မျိုးစေ့ (CS) ပွားများခြင်း။

Activity.01 ဆင်းသုခစပါးမျိုးစေ့(CS) ပွားများခြင်း။

၁) နိဒါန်း

စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန၊ စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနဦးစီးဌာန၊ စီမံခန့်ခွဲရေးနှင့် ငွေစာရင်းဌာနခွဲအောက်တွင် အပင်မျိုးသစ်အကာအကွယ်ပေးရေးဌာနကို ၂၀၁၆ ခုနှစ်၊ မေလ (၁၀)ရက်နေ့၌ စတင်ဖွဲ့စည်းခဲ့ပြီးနောက် အပင်မျိုးသစ်အကာအကွယ်ပေးရေးစနစ် ဆိုင်ရာသုတေသနလုပ်ငန်းများ၊ အပင်မျိုးသစ်စစ်ဆေးခြင်းများ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် ၂၀၁၈ ခုနှစ်၊ မေလ(၅)ရက်နေ့တွင် မြေယာပြုပြင်ပြီး မြေဧရိယာ(၅.၉၇)ဧကကို လွှဲပြောင်းရရှိခဲ့ပါသည်။ အဆိုပါမြေဧရိယာတွင် နှစ်စဉ်သုတေသနလုပ်ငန်းများ၊ လျှောက်ထားလာသော အပင်မျိုးသစ်များ

ကို အပင်မျိုးသစ် ဟုတ် မဟုတ် စစ်ဆေးခြင်းများ ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပြီး ကျန်ရှိသော မြေဧရိယာ အချို့တွင် စပါးမျိုးစေ့ပွားများခြင်းကို ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။

၂) ရည်ရွယ်ချက်

စိုက်ပျိုးသူတောင်သူများ မျိုးသန့်မျိုးစေ့များ အသုံးပြုနိုင်ရေး ပံ့ပိုးကူညီဆောင်ရွက်ရန်။

၃) ဆောင်ရွက်ချက်များ

စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနဦးစီးဌာန၊ အပင်မျိုးသစ်အကာအကွယ်ပေးရေးဌာနမှ စိုက်ကွင်း၌ ၂၀၂၂-၂၀၂၃ခုနှစ်အတွင်းမြေဧရိယာ(၁.၀၀)ဧကတွင် ဆင်းသုခစပါးမျိုးစေ့ပွားများခြင်းကို ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။

၄) တွေ့ရှိချက်များနှင့် သုံးသပ်ချက်

အပင်မျိုးသစ်အကာအကွယ်ပေးရေးဌာနမှ ၂၀၂၂-၂၀၂၃ ခုနှစ်အတွင်း ဆင်းသုခစပါး၊ စီးပွားဖြစ်မျိုးသန့်မျိုးစေ့ (CS) တင်းပေါင်း (၆၁) အား ဖြန့်ဖြူးပေးနိုင်ခဲ့ပါသည်။

၅) ဆက်လက်ဆောင်ရွက်မည့်အစီအစဉ်များ

အပင်မျိုးသစ်အကာအကွယ်ပေးရေးဌာနအနေဖြင့် နှစ်စဉ် အဓိကထား ဆောင်ရွက်မည့် အပင်မျိုးသစ်အကာအကွယ်ပေးရေးဆိုင်ရာ သုတေသနလုပ်ငန်းများနှင့် လျှောက်ထားလာသော အပင်မျိုးသစ်များကို အပင်မျိုးသစ် ဟုတ် မဟုတ် စစ်ဆေးခြင်းများ စသည်တို့အပေါ် အခြေခံ၍ ကျန်ရှိသော မြေဧရိယာတွင် စပါးမျိုးစေ့ပွားများခြင်းလုပ်ငန်းကိုဆောင်ရွက်သွားမည်ဖြစ်ပါသည်။

Program 7. Seed Multiplication, Production and Improvement

Sub program 3. Services (Plants and Soil Samples)

Project. 001 အပင်မျိုးမွေးမြူသူ၏ ရပိုင်ခွင့်အခွင့်အရေးရရှိရန် လျှောက်ထားလာသည့် အပင်မျိုးသစ်များကို ကာကွယ်နိုင်သည့်အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ အသိအမှတ် ပြုလက်မှတ် ထုတ်ပေးနိုင်ရေးအတွက် လိုအပ်သောလုပ်ငန်းစဉ်များ ပံ့ပိုး ဆောင်ရွက်ခြင်း။

Activity.06 လျှောက်ထားလာသည့် စပါးသီးနှံမျိုးသစ် (၆) မျိုးအား အပင်မျိုးမွေးမြူ သူ၏ ရပိုင်ခွင့်အခွင့်အရေးရရှိရန် အပင်မျိုးသစ်အားကာကွယ်သည့် အခွင့် အရေးဆိုင်ရာ အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ် ထုတ်ပေးနိုင်ရန် လိုအပ်ချက်များ စစ်ဆေးခြင်း။

Activity.07 လျှောက်ထားလာသည့် ပြောင်းသီးနှံမျိုးသစ် (၇)မျိုးအား အပင်မျိုးမွေးမြူ သူ၏ ရပိုင်ခွင့်အခွင့်အရေးရရှိရန် အပင်မျိုးသစ်အားကာကွယ်သည့် အခွင့် အရေးဆိုင်ရာ အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ် ထုတ်ပေးနိုင်ရန် လိုအပ်ချက်များ စစ်ဆေးခြင်း။

Activity.08 လျှောက်ထားလာသည့် ကုလားပဲသီးနှံ မျိုးသစ် (၁)မျိုး နှင့် ပဲတီစိမ်းသီးနှံ မျိုးသစ် (၁)မျိုးတို့အား အပင်မျိုးမွေးမြူသူ၏ ရပိုင်ခွင့်အခွင့်အရေးရရှိရန် အပင်မျိုးသစ်အားကာကွယ်သည့် အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ အသိအမှတ်ပြု လက်မှတ် ထုတ်ပေးနိုင်ရန် လိုအပ်ချက်များ စစ်ဆေးခြင်း။

Activity.09 လျှောက်ထားလာသည့် မြေပဲသီးနှံမျိုးသစ်(၂)မျိုးအား အပင်မျိုးမွေးမြူသူ ၏ ရပိုင်ခွင့်အခွင့်အရေးရရှိရန် အပင်မျိုးသစ်အား ကာကွယ်သည့် အခွင့် အရေးဆိုင်ရာ အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ်ထုတ်ပေးနိုင်ရန် လိုအပ်ချက်များ စစ်ဆေးခြင်း။

Activity. 10 လျှောက်ထားလာသည့် ဆပ်သီးနှံမျိုးသစ် (၂)မျိုးအား အပင်မျိုးမွေးမြူသူ ၏ ရပိုင်ခွင့်အခွင့်အရေးရရှိရန် အပင်မျိုးသစ်အား ကာကွယ်သည့် အခွင့် အရေးဆိုင်ရာ အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ် ထုတ်ပေးနိုင်ရန် လိုအပ်ချက်များ စစ်ဆေးခြင်း။

Activity.11

လျှောက်ထားလာသည့်ခရမ်းချဉ်သီးနှံမျိုးသစ်(၂)မျိုးအား အပင်မျိုးမွေးမြူသူ၏ ရပိုင်ခွင့်အခွင့်အရေးရရှိရန် အပင်မျိုးသစ်အား ကာကွယ်သည့် အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ် ထုတ်ပေးနိုင်ရန် လိုအပ်ချက်များ စစ်ဆေးခြင်း။

၁) နိဒါန်း

မြန်မာနိုင်ငံ၌ ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် အပင်မျိုးသစ်အကာအကွယ်ပေးရေးဥပဒေအောက်တွင် အပင်မျိုးမွေးမြူသူ၏ ရပိုင်ခွင့် အခွင့်အရေး ရရှိရန်အတွက် အပင်မျိုးသစ်အား ကာကွယ်သည့် အခွင့်အရေးရယူလိုသောကြောင့် လျှောက်ထားလာသည့် သီးနှံအပင်မျိုးသစ် (၄၀)မျိုးတွင် ယခု လျှောက်ထားလာသည့် သီးနှံမျိုးသစ် (၂၁)မျိုးလည်း အပါအဝင်ဖြစ်ပါသည်။ အဆိုပါ အပင်မျိုးသစ်(၂၁)မျိုးအနက် စပါးသီးနှံမျိုးသစ် (၃)မျိုးကို Rice Genomic Breeding Project (DAR, Kyushu University, Nagoya University)တို့မှလည်းကောင်း၊ စပါးသီးနှံမျိုးသစ် (၂)မျိုးကို Great Wall Tomorrow Hi-Tech Agriculture Co.,Ltd. မှလည်းကောင်း၊ ကျန်စပါးသီးနှံမျိုးသစ် (၁)မျိုးကို Myanmar Shwe Ayeyar Co.,Ltd. မှလည်းကောင်း၊ ပြောင်းသီးနှံမျိုးသစ် (၇) မျိုးကို Asia Agriculture Company Limited မှလည်းကောင်း၊ကုလားပဲသီးနှံမျိုးသစ်(၁)မျိုးနှင့်ပဲတီစိမ်း သီးနှံမျိုးသစ်(၁)မျိုးတို့ကို ပဲမျိုးစုံသီးနှံသုတေသနဌာနမှ၊ DAR မှ လည်းကောင်း၊ မြေပဲသီးနှံမျိုးသစ်(၂) မျိုးကို ဆီထွက်သီးနှံသုတေသနဌာနမှ၊ DAR မှလည်းကောင်း၊ ဆပ်သီးနှံမျိုးသစ်(၂)မျိုးကို အခြားနှံစားသီးနှံသုတေသနဌာနမှ၊ DAR မှလည်းကောင်း၊ ခရမ်းချဉ်သီးနှံမျိုးသစ်(၂)မျိုးကို ဟင်းသီးဟင်းရွက်သုတေသနဌာနမှ၊ DAR တို့မှ အသီးသီးလျှောက်ထားခြင်းဖြစ်ပြီး ထိုသို့လျှောက်ထားလာသော အပင်မျိုးသစ်များနှင့် ပတ်သက်၍ လျှောက်ထားသည်မှ အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ် ထုတ်ပေးသည်အထိ လိုအပ်သော လုပ်ငန်းစဉ်များဆောင်ရွက်ရာတွင် အမျိုးသားအပင်မျိုးသစ် အကာအကွယ်ပေးရေးဆိုင်ရာ ဗဟိုကော်မတီနှင့် အပင်မျိုးသစ်စစ်ဆေးခြင်းဆိုင်ရာ နည်းပညာ ကော်မတီတို့အား စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနဦးစီးဌာနအောက်ရှိ အပင်မျိုးသစ်အကာအကွယ်ပေးရေးဌာနမှ အဓိကပံ့ပိုးကူညီ ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။

၂) ရည်ရွယ်ချက်

လျှောက်ထားလာသည့် အပင်မျိုးသစ် (၂၁) မျိုးအား အပင်မျိုးမွေးမြူသူ၏ ရပိုင်ခွင့်အခွင့်အရေးရရှိရန်အတွက် အပင်မျိုးသစ်အား ကာကွယ်သည့် အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ်ထုတ်ပေးနိုင်ရန်။

၃) ဆောင်ရွက်ချက်များ

လျှောက်ထားလာသည့် အပင်မျိုးသစ်များ (ဇယား-၄) သည် (၁) အပင်မျိုးသစ်အကာအကွယ်ပေးရေးဥပဒေ ပုဒ်မ ၈ ပါ သတ်မှတ်ချက်အရ မျိုးအသစ်ဖြစ်သည်ဆိုသည့်အချက်နှင့် ကိုက်ညီမှု ရှိ မရှိ (Novelty)၊ (၂) လျှောက်ထားသည့် အပင်မျိုးသစ်၏အမည်သည် အပင်မျိုးသစ်အကာအကွယ်ပေးရေးဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၂၊ ၁၃ ပါသတ်မှတ်ချက်များနှင့် ကိုက်ညီမှု ရှိ မရှိ (Denomination) တို့ကိုဦးစွာစစ်ဆေးပြီး(၃)လျှောက်ထားသည့် အပင်မျိုးသစ်ကို အခြားရှိရင်းစွဲမျိုးများနှင့် တိုက်ဆိုင်စစ်ဆေးရာတွင် ထူးခြားမှု ရှိ မရှိ (Distinctness)၊ (၄) ညီညာမှုရှိ မရှိ (Uniformity) နှင့် (၅) တည်ငြိမ်မှု ရှိ မရှိ (Stability) တို့ကို သက်ဆိုင်ရာသီးနှံအလိုက် အကိုးအကားပြုမျိုးများနှင့် နှိုင်းယှဉ်၍ (ဇယား-၄)ပါအတိုင်း စိုက်ပျိုးစစ်ဆေးသွားမည်ဖြစ်ပါသည်။

၄) တွေ့ရှိချက်များနှင့် သုံးသပ်ချက်

လျှောက်ထားသည့် အပင်မျိုးသစ်(၂၁)မျိုးသည် အပင်မျိုးသစ်အကာအကွယ်ပေးရေးဥပဒေ ပုဒ်မ ၈(ခ) ပါ သတ်မှတ်ချက်အရ မျိုးအသစ်ဖြစ်သည်ဆိုသည့်အချက်နှင့် ကိုက်ညီမှုရှိကြောင်းနှင့် အပင်မျိုးသစ်၏ အမည်သည် အပင်မျိုးသစ်အကာအကွယ်ပေးရေး ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၂၊ ၁၃ ပါ သတ်မှတ်ချက်များနှင့် ကိုက်ညီမှုရှိကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။ အပင်မျိုးသစ် (၂၁)မျိုး၏ ထူးခြားမှု၊ ညီညာမှုနှင့်တည်ငြိမ်မှု (DUS) ရှိ မရှိ တို့ကို သိရှိနိုင်ရန်အတွက် မှတ်တမ်းများ ကောက်ယူခြင်းနှင့် မှတ်တမ်းခါတ်ပုံယူခြင်းများ ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။

၅) ဆက်လက်ဆောင်ရွက်မည့်အစီအစဉ်များ

လျှောက်ထားသည့် အပင်မျိုးသစ်များကို အခြားရှိရင်းစွဲမျိုးများနှင့် တိုက်ဆိုင်စစ်ဆေးရာတွင်ထူးခြားမှု ရှိ မရှိ (Distinctness)၊ ညီညာမှု ရှိ မရှိ (Uniformity) နှင့် တည်ငြိမ်မှု ရှိ မရှိ (Stability)တို့ကို သက်ဆိုင်ရာသီးနှံအလိုက် အကိုးအကားပြုမျိုးများနှင့် နှိုင်းယှဉ်၍ ၂၀၂၃-၂၀၂၄ ခုနှစ်တွင် ဒုတိယအကြိမ် ဆက်လက်စိုက်ပျိုးစစ်ဆေးသွားမည် ဖြစ်ပါသည်။

ဇယား-၄ လျှောက်ထားလာသည့် အပင်မျိုးသစ် (၂၁)မျိုးအား စိုက်ပျိုးစစ်ဆေးခြင်း

စဉ်	သီးနှံအမည်	အပင်မျိုးသစ်အမည်	လျှောက်ထားသည့်အဖွဲ့အစည်း	DUS စစ်ဆေးမည့်နေရာ	စစ်ဆေးမည့်ရာသီ
၁။	စပါး	RGBM ပေါ်ဆန်း- ၁	Rice Genomic Breeding Project (DAR, Kyushu University, Nagoya University)	အပင်မျိုးသစ်အကာအကွယ်ပေးရေးဌာနစု၊ DAR	၂ရာသီ
၂။	။	RGBM ပေါ်ဆန်း- ၂	။	။	၂ရာသီ
၃။	။	RGBM အင်းမရဲဘော်- ၁	။	။	၂ရာသီ
၄။	။	GW- 11	Great Wall Tomorrow Hi-Tech Agriculture Co.,Ltd.	။	၂ရာသီ
၅။	။	GW- 18	။	။	၂ရာသီ
၆။	။	TANYAWE-456	Myanmar Shwe Ayeyar Co.,Ltd.	။	၂ရာသီ
၇။	ပြောင်း	AAHF-2210	Asia Agriculture Company Limited	Breeder's Field (လယ်ဝေးမြို့နယ်)	၂ရာသီ
၈။	။	HHKN-2237	။	။	၂ရာသီ
၉။	။	AAYG-2203	။	။	၂ရာသီ
၁၀။	။	AAFC-2209	။	။	၂ရာသီ
၁၁။	။	AAKN-2235	။	။	၂ရာသီ
၁၂။	။	AAFQ-2210	။	။	၂ရာသီ
၁၃။	။	AAJY-2208	။	။	၂ရာသီ
၁၄။	ကုလားပဲ	ကုလားပဲဇလုပ် -၁	ပဲမျိုးစုံသီးနှံသုတေသနဌာနစု၊ DAR	ပဲမျိုးစုံသီးနှံသုတေသနဌာနစု၊ DAR	၂ရာသီ
၁၅။	ပဲတီစိမ်း	ပဲတီစိမ်းရေဆင်း-၁၆	။	။	၂ရာသီ
၁၆။	မြေပဲ	ဆင်းပဒေသာ-၁၄	ဆီထွက်သီးနှံသုတေသနဌာနစု၊ DAR	ဆီထွက်သီးနှံသုတေသနဌာနစု၊ DAR	၂ရာသီ
၁၇။	။	ဆင်းပဒေသာ-၁၆	။	။	၂ရာသီ
၁၈။	ဆပ်	ရေဆင်းပုလဲ-၇	အခြားနှံစားသီးနှံသုတေသနဌာနစု၊ DAR	အခြားနှံစားသီးနှံသုတေသနဌာနစု၊ DAR	၂ရာသီ
၁၉။	။	ရေဆင်းပုလဲ-၈	။	။	၂ရာသီ
၂၀။	ခရမ်းချဉ်	ဆင်းခရမ်းချဉ်-၅	ဟင်းသီးဟင်းရွက်သုတေသနဌာနစု၊ DAR	ဟင်းသီးဟင်းရွက်သုတေသနဌာနစု၊ DAR	၂ရာသီ
၂၁။	။	ဆင်းခရမ်းချဉ်-၆	။	။	၂ရာသီ

Program 7. Seed Multiplication, Production and Improvement

Sub program 3. Services (Plants and Soil Samples)

Project.002 မျိုးစေ့ကျွမ်းကျင်မှုဆိုင်ရာကော်မတီနှင့်မျိုးစေ့ဆိုင်ရာအမျိုးသားကော်မတီ (TSC/NSC)သို့ အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ်များလျှောက်ထားရေးဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းစဉ်များ ပံ့ပိုးဆောင်ရွက်ခြင်း။

Activity.01 မျိုးစေ့ကျွမ်းကျင်မှုဆိုင်ရာကော်မတီနှင့်မျိုးစေ့ဆိုင်ရာအမျိုးသားကော်မတီ (TSC/ NSC) သို့ စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနဦးစီးဌာနမှ ထုတ်ဝေပြီးဖြစ်သော သီးနှံမျိုးသစ်များအတွက် အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ်များ လျှောက်ထားရာ တွင် လိုအပ်ချက်များအား စိစစ်ပေးခြင်း။

၁) နိဒါန်း

မြန်မာနိုင်ငံတွင် သီးနှံအပင်မျိုးသစ်ကို စီးပွားရေးအလို့ငှာထုတ်လုပ်ခြင်း သို့မဟုတ် ပြည်တွင်းသို့ တင်သွင်းခြင်း ပြုလုပ်လိုသူသည် မိမိထုတ်လုပ်လိုသည့် သို့မဟုတ် ပြည်တွင်းသို့ တင်သွင်းလိုသည့် အပင်မျိုးသစ်အတွက် အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ်ရရှိရန် အပင်မျိုးသစ်၏ မျိုးစေ့နမူနာနှင့် တကွ အချက်အလက်အပြည့်အစုံကို သတ်မှတ်ချက်များနှင့်အညီ မျိုးစေ့ဆိုင်ရာအမျိုးသားကော်မတီသို့ တင်ပြလျှောက်ထားရမည်ဖြစ်ပါသည်။ မျိုးစေ့ဆိုင်ရာအမျိုးသားကော်မတီသည် မျိုးစေ့ကျွမ်းကျင်မှုဆိုင်ရာကော်မတီအား လျှောက်ထားချက်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ လိုအပ်သည်များစစ်ဆေးပြီး စိစစ်တင်ပြရန်တာဝန်ပေးအပ်ပါသည်။ ထို့နောက် မျိုးစေ့ကျွမ်းကျင်မှုဆိုင်ရာကော်မတီသည် အပင်မျိုးသစ်ကို အဆိုပါအပင်မျိုးသစ်နှင့်သင့်လျော်ပြီး ရာသီဥတုကွဲပြားခြားနားသည့် ဒေသ(၃)ခု၌ အနည်းဆုံးတစ်ရာသီစမ်းသပ်စိုက်ပျိုး၍ အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ်ထုတ်ပေးရန် သင့်မသင့်ကို စိစစ်ရပါသည်။စိုက်ပျိုးစစ်ဆေးထားသည့်အပင်မျိုးသစ်၏မှတ်တမ်းများကိုလည်းကောင်း၊ မိဘမျိုးလိုင်းနှင့် နှစ်ရှည်သီးနှံများအတွက် အပင်မျိုးသစ်နှင့် သက်ဆိုင်သည့် အရည်အသွေးလက္ခဏာများ၊ သတင်းအချက်အလက်များကို ပြည့်စုံစွာပြုစုထားသည့် မှတ်တမ်းများအားလည်းကောင်း စိစစ်၍ အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ်ထုတ်ပေးရန် သင့်မသင့်ကို သဘောထားမှတ်ချက်နှင့်အတူ မျိုးစေ့ဆိုင်ရာအမျိုးသားကော်မတီသို့ တင်ပြရပါသည်။ မျိုးစေ့ဆိုင်ရာအမျိုးသားကော်မတီက အသိအမှတ်ပြုကြောင်းဆုံးဖြတ်ပါက သက်ဆိုင်ရာ လျှောက်ထားသူအား အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ်ထုတ်ပေးပါသည်။ ထို့အပြင် မျိုးစေ့အရည်အသွေးစစ်ဆေးခန်း ဖွင့်လှစ်လိုသူသည် မှတ်ပုံတင်လက်မှတ်ရရှိရန်

လည်းကောင်း၊ မျိုးစေ့လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်လိုသူသည် လိုင်စင်ရရှိရန်လည်းကောင်း သတ်မှတ်ချက်များနှင့်အညီ မျိုးစေ့ဆိုင်ရာအမျိုးသားကော်မတီသို့ လျှောက်ထားရပါသည်။ ထို့ကြောင့် မျိုးစေ့ဥပဒေ၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများအရ စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနဦးစီးဌာနမှ ထုတ်ဝေပြီးဖြစ်သော သီးနှံအပင်မျိုးသစ်များအတွက် အပင်မျိုးသစ်အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ်ရရှိရန်နှင့် အဆိုပါထုတ်ဝေပြီးမျိုးများအား မျိုးစေ့ဖြန့်ဖြူးခြင်းများ ဆောင်ရွက်နိုင်ရေးအတွက် သီးနှံအမျိုးအစားအလိုက် မျိုးစေ့လုပ်ငန်းလိုင်စင်လျှောက်ထားခြင်းများကို ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။

၂) ရည်ရွယ်ချက်

မျိုးစေ့ဆိုင်ရာအမျိုးသားကော်မတီ (NSC) နှင့်မျိုးစေ့ကျွမ်းကျင်မှုဆိုင်ရာကော်မတီ (TSC) သို့ စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနဦးစီးဌာနမှ ထုတ်ဝေပြီးဖြစ်သော သီးနှံမျိုးသစ်များနှင့် သက်ဆိုင်သည့် အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ်များလျှောက်ထားရာတွင် ဆောင်ရွက်ရမည့် လုပ်ငန်းစဉ်များ အဆင်ပြေချောမွေ့စေရေးအတွက် ပံ့ပိုးကူညီဆောင်ရွက်ရန်။

၃) ဆောင်ရွက်ချက်များ

အပင်မျိုးသစ်အကာအကွယ်ပေးရေးဌာနစုအနေဖြင့် စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနဦးစီးဌာနမှ ထုတ်ဝေပြီးဖြစ်သောသီးနှံမျိုးသစ်များအတွက် အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ်များ (သီးနှံမျိုးသစ်အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ်များနှင့် မျိုးစေ့လုပ်ငန်းလိုင်စင်များ) လျှောက်ထားရာတွင် မျိုးစေ့ဆိုင်ရာအမျိုးသားကော်မတီနှင့်မျိုးစေ့ကျွမ်းကျင်မှုဆိုင်ရာကော်မတီတို့သို့ တင်ပြရန်လိုအပ်သည့် အချက်များဖြစ်သည့် သက်ဆိုင်ရာလျှောက်လွှာပုံစံများထုတ်ပေးခြင်း၊ လျှောက်လွှာများတွင် ပြည့်စုံစွာဖြည့်စွက်ခြင်း ရှိမရှိ စစ်ဆေးပေးရခြင်းတို့အပြင် မျိုးသစ်အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ်ထုတ်ပေးနိုင်ရန် တင်ပြရမည့် အစီရင်ခံစာအုပ်များနှင့်ပတ်သက်၍ မျိုးနှင့်စပ်လျဉ်းပြီး ကုမ္ပဏီတာဝန်ရှိသူအပြည့်အဝတာဝန်ယူကြောင်း ဝန်ခံကတိဖြင့်တင်ပြမှု၊ ရယူခဲ့သောနိုင်ငံမှ အဖွဲ့အစည်း၏ တာဝန်ရှိသူလက်မှတ်ထိုးဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း တရားဝင်မျိုးသစ်အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ် လျှောက်ထားခွင့်ပြုမှု၊ စီးပွားဖြစ်မျိုးစေ့လုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်ခွင့်ပြုကြောင်းစာ/ သဘောတူညီမှု၊ မျိုး၏မိဘလိုင်းမှန်ကန်ကြောင်းထောက်ခံချက်ကိုရယူခဲ့သည့်ကုမ္ပဏီအဖွဲ့အစည်းမှတာဝန်ရှိသူ၏လက်မှတ်ဖြင့်တင်ပြမှု၊ လျှောက်ထားလာသည့်မျိုး၏ ဝိသေသလက္ခဏာများအား ထည့်သွင်းဖော်ပြမှု၊ လျှောက်ထားလာသည့်မျိုး၏ ဝိသေသလက္ခဏာများအား သတ်မှတ်ချက်များနှင့်အညီ ထည့်သွင်းဖော်ပြမှုများနှင့်တကွ စမ်းသပ်မျိုးများ၏ စိုက်ခင်းပုံ၊ အပင်၊ အဖူး၊ အစေ့နှင့် မိမိတို့ဖော်ပြလို

သော အခြားလက္ခဏာများ၏ခါတ်ပုံနှင့်မှတ်တမ်းများပါဝင်သည့် အစီရင်ခံစာအုပ်ပုံစံအား သေချာ စွာစစ်ဆေးခြင်းများ ဆောင်ရွက်ရပါသည်။ ထို့နောက် ပြည့်စုံမှန်ကန်သည့် လျှောက်လွှာများ/အစီရင်ခံစာအုပ်များအား စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာနအောက်ရှိမျိုးစေ့ဌာနခွဲသို့ပေးပို့၍လိုအပ်သော လုပ်ငန်းစဉ်များအား ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ပေးလျက်ရှိပါသည်။ ထို့အပြင် ခွင့်ပြုချက်ရရှိသည့် အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ်များကိုလည်း မျိုးစေ့ဌာနခွဲမှယူ၍ သက်ဆိုင်ရာလျှောက်ထားသူများထံသို့ ပေးပို့ခြင်းများ ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။ မျိုးစေ့ကျွမ်းကျင်မှုဆိုင်ရာကော်မတီအစည်းအဝေးများသို့ တက်ရောက်ခြင်းနှင့် အဆိုပါအစည်းအဝေးများဖြစ်မြောက်ရေးအတွက် မျိုးစေ့ဌာနခွဲနှင့် ပူးပေါင်း၍ လိုအပ်သည်များကို ပံ့ပိုးကူညီခြင်းများကိုလည်း ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။

၄) တွေ့ရှိချက်များနှင့် သုံးသပ်ချက်

စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနဦးစီးဌာနမှ ထုတ်ဝေပြီး သီးနှံမျိုးသစ်များအနက် မျိုးစေ့ဆိုင်ရာ အမျိုးသားကော်မတီ (၂၂)ကြိမ်မြောက် အစည်းအဝေးဆုံးဖြတ်ချက်အရ မြေပဲ(၃)မျိုး၊ဆပ်(၂)မျိုး၊ ကုလားပဲ(၁)မျိုး၊ ပဲတီစိမ်း(၁)မျိုးနှင့် ခရမ်းချဉ် (၂)မျိုးတို့အတွက် ၂၀၂၂ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လတွင် အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ်များ ရရှိခဲ့ပါသည် (ဇယား-၅)။

၅) ဆက်လက်ဆောင်ရွက်မည့်အစီအစဉ်များ

မျိုးစေ့ဆိုင်ရာ အမျိုးသားကော်မတီနှင့် မျိုးစေ့ကျွမ်းကျင်မှုဆိုင်ရာကော်မတီသို့ စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနဦးစီးဌာနမှ ထုတ်ဝေပြီးသီးနှံမျိုးသစ်များအတွက် အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ်များ အပါအဝင် လိုအပ်ပါက မျိုးစေ့လုပ်ငန်းလိုင်စင်များ လျှောက်ထားရာတွင် ဆက်လက်၍ ပံ့ပိုးကူညီ ဆောင်ရွက်သွားမည် ဖြစ်ပါသည်။

ဇယား- ၅ ၂၀၂၂-၂၀၂၃ ခုနှစ်အတွင်း သီးနှံမျိုးသစ်အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ်ရရှိခဲ့သည့် စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနဦးစီးဌာနမှ သီးနှံမျိုးသစ်များ

စဉ်	သီးနှံအမည်	မျိုးအမည်	လျှောက်ထားသည့်ဌာန	ကြိမ်မြောက်	ရက်စွဲ
၁။	မြေပဲ	ဆင်းပဒေသာ-၁၄	ဆီထွက်သီးနှံသုတေသနဌာနစု ၊ စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနဦးစီးဌာန	၂၂ကြိမ်	၂၀၂၂၊ ဇူလိုင်လ
၂။	မြေပဲ	ဆင်းပဒေသာ-၁၅	ဆီထွက်သီးနှံသုတေသနဌာနစု ၊ စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနဦးစီးဌာန	၂၂ကြိမ်	၂၀၂၂၊ ဇူလိုင်လ
၃။	မြေပဲ	ဆင်းပဒေသာ-၁၆	ဆီထွက်သီးနှံသုတေသနဌာနစု ၊ စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနဦးစီးဌာန	၂၂ကြိမ်	၂၀၂၂၊ ဇူလိုင်လ
၄။	ကုလားပဲ	ကုလားပဲ ဇေလုပ်-၁	ပဲမျိုးစုံသီးနှံသုတေသနဌာနစု ၊ စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနဦးစီးဌာန	၂၂ကြိမ်	၂၀၂၂၊ ဇူလိုင်လ
၅။	ပဲတီစိမ်း	ပဲတီစိမ်း ရေဆင်း-၁၆	ပဲမျိုးစုံသီးနှံသုတေသနဌာနစု ၊ စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနဦးစီးဌာန	၂၂ကြိမ်	၂၀၂၂၊ ဇူလိုင်လ
၆။	ဆပ်	ရေဆင်း ပုလဲ-၇	အခြားနှံစားသီးနှံသုတေသနဌာနစု၊ စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနဦးစီးဌာန	၂၂ကြိမ်	၂၀၂၂၊ ဇူလိုင်လ
၇။	ဆပ်	ရေဆင်း ပုလဲ-၈	အခြားနှံစားသီးနှံသုတေသနဌာနစု၊ စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနဦးစီးဌာန	၂၂ကြိမ်	၂၀၂၂၊ ဇူလိုင်လ
၈။	ခရမ်းချဉ်	ဆင်းခရမ်းချဉ်-၅	ဟင်းသီးဟင်းရွက်သုတေသနဌာနစု၊ စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနဦးစီးဌာန	၂၂ကြိမ်	၂၀၂၂၊ ဇူလိုင်လ
၉။	ခရမ်းချဉ်	ဆင်းခရမ်းချဉ်-၆	ဟင်းသီးဟင်းရွက်သုတေသနဌာနစု၊ စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနဦးစီးဌာန	၂၂ကြိမ်	၂၀၂၂၊ ဇူလိုင်လ

၁၃။ ၂၀၂၂-၂၀၂၃ ခုနှစ်အတွင်း ဆောင်ရွက်ခဲ့သည့် အခြားလုပ်ငန်းစဉ်များ

၁။ ဌာနပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ၊ ပုဂ္ဂလိကကုမ္ပဏီများနှင့် စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနဦးစီးဌာနတို့ သုတေသနလုပ်ငန်းများ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရာ၌ နှစ်ဦးနှစ်ဖက် သဘောတူစာချုပ် ချုပ်ဆို ရာတွင် ကူညီဆောင်ရွက်ပေးခြင်း။

၁) နိဒါန်း

စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနဦးစီးဌာနသည် မျိုးစေ့ဆိုင်ရာအမျိုးသားကော်မတီ၊ ပိုးသတ်ဆေး ကော်မတီ၊ မြေဩဇာကော်မတီအဖွဲ့ဝင်များဖြစ်သည့်အားလျော်စွာ အဆိုပါကော်မတီများ၏ လုပ် ငန်းများ အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်လုပ်ကိုင်ရပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဌာန ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ၊ ပုဂ္ဂလိကကုမ္ပဏီများမှ တောင်းဆိုတင်ပြချက်အရ ပိုးမွှား၊ ရောဂါ၊ ကာကွယ် နှိမ်နင်းဆေးများအတွက် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းနှင့်အညီ ကော်မတီအသီးသီး၏ ခွင့်ပြုချက်ဖြင့် စမ်း သပ်ထောက်ခံပေးရခြင်း၊ မြေဆီလွှာနှင့် ရေအရည်အသွေးဂုဏ်သတ္တိဆိုင်ရာ အဖြေများကို သုတေ သနပြု ရှာဖွေဖော်ထုတ်ပေးခြင်းစသည်တို့ကို ဆောင်ရွက်ပေးလျက်ရှိပါသည်။ အဆိုပါပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ပေးသည့် လုပ်ငန်းများတွင် နှစ်ဦးနှစ်ဖက် ပွင့်လင်းမြင်သာစွာနှင့် ယုံကြည်မှုအပြည့် အဝရရှိစေရေး၊ သုတေသနရလဒ်များ တိကျမှန်ကန်ခိုင်လုံစေရေး၊ လုပ်ငန်းများအချိန်မီချောမွေ့စွာ ပြီးစီးနိုင်ရေးတို့အတွက် သုတေသနလုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်ရာ၌ နှစ်ဦးနှစ်ဖက် သဘောတူစာချုပ် များချုပ်ဆိုရမည်ဖြစ်ပါသည်။ ၂၀၂၀-၂၀၂၁ခုနှစ်၊ဘဏ္ဍာရေးနှစ်မှစ၍ယခုဆောင်ရွက်ဆဲနှင့် နောက် နောင်ဆောင်ရွက်မည့်သုတေသနလုပ်ငန်းများအတွက် အပင်မျိုးသစ်အကာအကွယ်ပေးရေးသုတေ သနဌာနစု၏ ဦးဆောင်မှုဖြင့် သဘောတူစာချုပ်များ ချုပ်ဆိုရန်၊ စာချုပ်မူရင်း (၂)စုံ လက်မှတ်ရေး ထိုးလျက်နှစ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများမှ မူရင်းတစ်စုံစီကိုင်ဆောင်ထားရန်၊ ကျန်တစ်စုံကို အပင်မျိုး သစ်အကာအကွယ်ပေးရေးဌာနစုမှ ထိန်းသိမ်းထားရန်၊ မိတ္တူတစ်စုံစီကို ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် (ရုံးခန်း) နှင့် စီမံကိန်းနှင့် စီမံကိန်းသုံးသပ်ရေးဌာနစုတို့ကို ပေးပို့ရန်နှင့် သုတေသနရလဒ်များ ဖော် ထုတ်ပြီး ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု လုပ်ငန်းပြီးဆုံးသည့်အခါ စာချုပ်နှင့်အညီ လုပ်ငန်းပြီးဆုံးကြောင်း အစီရင်ခံစာကို နှစ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများမှ လက်မှတ်ရေးထိုးလျက် အပင်မျိုးသစ်အကာအကွယ် ပေးရေးဌာနစုမှတစ်ဆင့်ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်ထံသို့တင်ပြသွားရန် ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်၊ စိုက်ပျိုး ရေးသုတေသနဦးစီးဌာနမှ (၁၆.၁၂.၂၀၂၀) ရက်စွဲပါ စာအမှတ်- ညွှန်ကြားချက်/ ပူးပေါင်း/ ၂၀၂၀/ ၃၅၁၂ ဖြင့် တာဝန်ပေးအပ်ခဲ့ပါသည်။

၂) ရည်ရွယ်ချက်

ဌာနပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ၊ ပုဂ္ဂလိကကုမ္ပဏီများနှင့် စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနဦးစီးဌာနတို့ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သည့် သုတေသနလုပ်ငန်းများအတွက် နှစ်ဦးနှစ်ဖက် သဘောတူစာချုပ် ချုပ်ဆိုသည့် လုပ်ငန်းစဉ်များ ချောမွေ့စွာဆောင်ရွက်နိုင်ရန်။

၃) ဆောင်ရွက်ချက်များ

၂၀၂၀-၂၀၂၁ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်မှ စတင်၍ ယခုဆောင်ရွက်ဆဲနှင့် နောက်နောင် ဆောင်ရွက်မည့် ဌာနပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ၊ ပုဂ္ဂလိကကုမ္ပဏီများနှင့် စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနဦးစီးဌာနတို့ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သည့် သုတေသနလုပ်ငန်းများအတွက် အပင်မျိုးသစ်အကာအကွယ်ပေးရေး ဌာနစု၏ ဦးဆောင်မှုဖြင့် နှစ်ဦးနှစ်ဖက် သဘောတူစာချုပ် ချုပ်ဆိုခြင်းလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ပေးလျက်ရှိပါသည်။ အဆိုပါစာချုပ်ချုပ်ဆိုရာတွင် အပင်မျိုးသစ်အကာအကွယ်ပေးရေးဌာနစုမှ စာချုပ်များပြင်ဆင်ပေးခြင်း၊ သက်ဆိုင်ရာဌာနစု/ခြံများနှင့် ချိတ်ဆက်ပေးခြင်း၊ စာချုပ်မိတ္တူ တစ်စောင်စီအား ထိန်းသိမ်းထားပေးခြင်းတို့အပြင် သုတေသနရလဒ်များ ဖော်ထုတ်ပြီး ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုလုပ်ငန်း ပြီးဆုံးသည့်အခါ စာချုပ်နှင့်အညီ လုပ်ငန်းပြီးဆုံးကြောင်း ပေးပို့လာသည့် အစီရင်ခံစာများကို စိစစ်ပေးခြင်းများ ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။

၄) တွေ့ရှိချက်များနှင့် သုံးသပ်ချက်

အပင်မျိုးသစ်အကာအကွယ်ပေးရေးဌာနစုမှ ဦးဆောင်၍ ၂၀၂၂-၂၀၂၃ခုနှစ်အတွင်း ပုဂ္ဂလိကကုမ္ပဏီ(၁၄)ခုမှ ပေါင်းသတ်ဆေးစမ်းသပ်ကွက် (၁၃)ခု၊ ပိုးသတ်ဆေး (၃၂)ခုနှင့် ရောဂါကာကွယ်နှိမ်နင်းဆေး(၅၉)ခု၊ မြေဩဇာ(၆)ခု၊ သီးနှံ(၁)မျိုးတို့အား သက်ဆိုင်ရာဌာနစု/ခြံများနှင့် ချိတ်ဆက်၍ နှစ်ဦးနှစ်ဖက် သဘောတူစာချုပ် ချုပ်ဆိုခြင်းများ ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ခဲ့ပါသည်။

၅) ဆက်လက်ဆောင်ရွက်မည့်အစီအစဉ်များ

ဌာနပြင်ပ အဖွဲ့အစည်းများ၊ ပုဂ္ဂလိကကုမ္ပဏီများနှင့် စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနဦးစီးဌာနတို့ ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်မည့် သုတေသနလုပ်ငန်းများအတွက် အပင်မျိုးသစ်အကာအကွယ်ပေးရေးဌာနစုမှ ဦးဆောင်၍ နှစ်ဦးနှစ်ဖက် သဘောတူစာချုပ် ချုပ်ဆိုခြင်းနှင့် အခြားလိုအပ်သော လုပ်ငန်းများကို ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ပေးသွားမည်ဖြစ်ပါသည်။

၂။ သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာနများမှ ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် ဥပဒေ၊ နည်းဥပဒေများ၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ၊ မူဝါဒ(မူကြမ်း)အပေါ် စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနဦးစီးဌာနကိုယ်စား သဘောထားမှတ်ချက် နှင့် အကြံပြုချက်များ ပြန်ကြားပေးခြင်း။

၁) နိဒါန်း

မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဝန်ကြီးဌာနအသီးသီးမှ သက်ဆိုင်ရာ ဥပဒေ၊ နည်းဥပဒေများနှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများနှင့်မူဝါဒများကို လိုအပ်သလို ရေးဆွဲပြဋ္ဌာန်းလျက်ရှိပါသည်။ ထို့ကဲ့သို့ ရေးဆွဲပြဋ္ဌာန်းရာတွင် ပြဋ္ဌာန်းမည့် ဥပဒေ၊ နည်းဥပဒေများ၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ၊ မူဝါဒများ (မူကြမ်း) အပေါ် သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာနများ/ဦးစီးဌာနများမှ သဘောထားမှတ်ချက်နှင့်အကြံပြုချက် တောင်းခံခြင်းများဆောင်ရွက်ရပါသည်။ထို့ကြောင့်ဥပဒေ၊ နည်းဥပဒေများ၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ၊ မူဝါဒများ (မူကြမ်း)အပေါ် သဘောထားမှတ်ချက်များပေးပို့ရန် ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးရုံးမှ အကြောင်းကြားလာပါက စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနဦးစီးဌာနမှ သဘောထားမှတ်ချက်နှင့် အကြံပြုချက်များ ပေးပို့ရရှိပါသည်။

၂) ရည်ရွယ်ချက်

သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာနများမှ ရေးဆွဲပြဋ္ဌာန်းထားသည့် ဥပဒေ၊ နည်းဥပဒေများ၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ(မူကြမ်း)အပေါ် သဘောထားမှတ်ချက်များအား ရေးထုံးနှင့်အညီ စိစစ်အကြံပြုရန်။

၃) ဆောင်ရွက်ချက်များ

စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာနမှ သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာနများမှ ရေးဆွဲပြဋ္ဌာန်းထားသည့် ဥပဒေ၊ နည်းဥပဒေများ၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ၊ မူဝါဒများ(မူကြမ်း) အပေါ် သဘောထားမှတ်ချက်များပေးပို့နိုင်ရန် စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနဦးစီးဌာနသို့ အကြောင်းကြားလာပါက ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်၏ မိန့်မှတ်ချက်ဖြင့် အပင်မျိုးသစ်အကာအကွယ်ပေးရေးဌာနမှ စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနဦးစီးဌာနကိုယ်စား သဘောထားမှတ်ချက်နှင့် အကြံပြုချက်များ ပြန်ကြားပေးခြင်းကို ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။

၄) တွေ့ရှိချက်များနှင့် သုံးသပ်ချက်

စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနဦးစီးဌာနကိုယ်စား အပင်မျိုးသစ်အကာအကွယ်ပေးရေးဌာနစုမှ ၂၀၂၂-၂၀၂၃ခုနှစ်အတွင်း ဥပဒေ (၅)၊ နည်းဥပဒေ (၈)၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ (၅)ခု၊ မူဝါဒ (၁)ခု နှင့် အမိန့်ကြော်ငြာစာ(၂)ခုတို့အား သဘောထားမှတ်ချက်နှင့် အကြံပြုချက်များ ပြန်ကြားခြင်းနှင့် သိရှိလေ့လာခြင်းများ ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့ပါသည်။

၅) ဆက်လက်ဆောင်ရွက်မည့်အစီအစဉ်များ

သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာနများမှ ရေးဆွဲပြဋ္ဌာန်းထားသည့် ဥပဒေ၊နည်းဥပဒေများ၊လုပ်ထုံး လုပ်နည်းများ၊ မူဝါဒများ(မူကြမ်း)အပေါ် သဘောထားမှတ်ချက်များ ပြန်ကြားပေးရန် စိုက်ပျိုး ရေးသုတေသနဦးစီးဌာန၊ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်မှ မိန့်မှတ်ချက်ပြုပါက အပင်မျိုးသစ်အကာ အကွယ်ပေးရေးဌာနစုအနေဖြင့် ဆက်လက်၍ ကြိုးစားဆောင်ရွက်သွားမည် ဖြစ်ပါသည်။

၁၄။ ၂၀၂၂-၂၀၂၃ခုနှစ်အတွင်း မျိုးသန့်ထုတ်လုပ်ခြင်း စီမံချက်နှင့် အမှန်ဆောင်ရွက်နိုင်မှု၊ အထွက်နှုန်း၊ မျိုးစေ့လက်ကျန်

ဌာနစု - အပင်မျိုးသစ်အကာအကွယ်ပေးရေးဌာနစု

စဉ်	သီးနှံအမည်	မျိုးအမည်	မျိုးစေ့အဆင့်	စီမံချက်				အမှန်ဆောင်ရွက်ပြီးစီးမှု				မျိုးစေ့လက်ကျန်	မှတ်ချက်
				စိုက်ဧက	အောင်ဧက	အထွက်နှုန်း	အထွက်တင်း	စိုက်ဧက	အောင်ဧက	အထွက်နှုန်း	အထွက်တင်း		
၁။	မိုးနှောင်းရာသီ											မရှိပါ	
	သစ်စိမ်း	ပဲလွမ်း		၃.၉၇				၃.၉၇					
၂။	မိုးကြိုရာသီ											-	
	-	-		-	-	-	-	-	-	-	-		
၃။	မိုးရာသီ											မရှိပါ	
	စပါး	ဆင်းသုခ	CS	၁.၀၀	၁.၀၀	၆၁	၆၁	၁.၀၀	၁.၀၀	၆၁	၆၁		

၁၅။ ၂၀၂၂-၂၀၂၃ ခုနှစ်၊ အသုံးစရိတ်နှင့် ဝင်ငွေအခြေအနေ

ဌာနစု - အပင်မျိုးသစ်အကာအကွယ်ပေးရေးဌာနစု

စဉ်	ငွေစာရင်းခေါင်းစဉ်		၂၀၂၂-၂၀၂၃ (ပြုပြင်ပြီး) ခွင့်ပြုငွေ	၂၀၂၃ခုနှစ် အမှန်ရငွေ/ အမှန် အသုံးစရိတ်	မှတ်ချက်
	အမှတ်	အမည်			
	ရငွေများ				
၁။	၀၁	ပစ္စည်းများရောင်းရငွေ	၂၉၅၇၀၀၀	၂၉၅၇၀၀၀	
		ရငွေစုစုပေါင်း	၂၉၅၇၀၀၀	၂၉၅၇၀၀၀	
	ပေးငွေများ				
၁။	၀၁-၀၁	လစာငွေ	၁၅၇၆၅၀၂၃.၆၅	၁၅၇၆၅၀၂၃	၆၅
၂။	၀၃-၀၁	လုပ်အားအတွက်ကုန်ကျစရိတ်	၆၈၉၃၅၇၀	၆၈၉၃၅၇၀	
၃။	၀၃-၀၅	ရုံးအသုံးအဆောင်	၁၉၉၂၀၀	၁၉၉၂၀၀	
၄။	၀၃-၀၉	စာနယ်ဇင်း၊သတင်းစာ	၁၀၀၀၀၀	၁၀၀၀၀၀	
၅။	၀၃-၁၂	ဝတ်စုံများ	၁၅၀၀၀၀	၁၅၀၀၀၀	
၆။	၀၃-၁၃	လုပ်ငန်းသုံးပစ္စည်း	၁၀၃၆၄၀၀	၁၀၃၆၄၀၀	
၇။	၀၃-၂၀	ပုံနှိပ်ခ၊ စာအုပ်စာတမ်း ထုတ်ဝေစရိတ်	၁၀၀၀၀၀	၁၀၀၀၀၀	
၈။	၀၃-၂၁	ကြော်ငြာခ	၈၀၀၀၀၀	၈၀၀၀၀၀	
၉။	၀၄-၀၁	စက်ကရိယာပြင်	၂၈၀၀၀၀	၂၈၀၀၀၀	
၁၀။	၀၄-၀၂	အဆောက်အဦးပြင်	၄၀၀၀၀	၄၀၀၀၀	
		ပေးငွေစုစုပေါင်း	၂၅၃၆၄၁၉၃.၆၅	၂၅၃၆၄၁၉၃	၆၅

၁၆။ ၂၀၂၂-၂၀၂၃ခုနှစ်၊ စတုတ္ထသုံးလပတ်ကုန်ရှိ ကုန်ပစ္စည်းလက်ကျန်အခြေအနေ

ဌာနစု - အပင်မျိုးသစ်အကာအကွယ်ပေးရေးဌာနစု

စဉ်	သီးနှံအမည်	၂၀၂၂-၂၃ခုနှစ် စတုတ္ထ(၃)လပတ် (၃၁-၃-၂၀၂၃) ရက်နေ့ရှိ		မှတ်ချက်
		အရေအတွက်	တန်ဖိုး(ကျပ်)	
၁	၂	၃	၄	၅
၁။	ဆင်းသုခစပါး(C.S)		--- မရှိပါ ---	
	စုစုပေါင်း			

၁၇။ ၂၀၂၂-၂၀၂၃ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာ သုံးစွဲမှုအခြေအနေ (ဂါလံ)

ဌာနစု - အပင်မျိုးသစ်အကာအကွယ်ပေးရေးဌာနစု

ရက်စွဲ	သုံးစွဲသည့်အကြောင်းအရာ	ရာသီ	စိုက်ဧက	နှုန်းထား(ဂါလံ)	ဝင်(ဂါလံ)	ထွက်(ဂါလံ)	လက်ကျန်(ဂါလံ)	မှတ်ချက်
၅.၂.၂၀၂၁		မိုးကြိုလက်ကျန်					၆	
၂၄.၅.၂၀၂၂	သိုလှောင်ရုံမှရရှိ	မိုး			၁၇		၁၇	
၅.၇.၂၀၂၂	သိုလှောင်ရုံမှရရှိ	မိုး			၁၈		၁၈	
	စုစုပေါင်း						၄၁	
၆.၇.၂၀၂၂	စပါးစိုက်ပျိုးရန် မြေပြင်ခြင်း	မိုးရာသီ						
	ထယ် (၄သွား)	မိုးရာသီ	၄.၉၇	၂		၁၀	၃၁	
	ထယ် (၇သွား)	။	။	၂		၁၀	၂၁	
	Rotary	။	။	၂		၁၀	၁၁	
	ကြမ်းရိုက် (၂စပ်)	။	။	၁×၂		၁၀	၁	
၃၀.၉.၂၀၂၂	သိုလှောင်ရုံမှရရှိ	မိုးနှောင်း			၃၉.၅၀		၄၀.၅၀	
၂၀.၁၁.၂၀၂၂	သစ်စိမ်းမြေဩဇာစိုက်ပျိုးရန်(ပဲလွမ်း)	။	၃.၉၇					
	ထယ် (၄သွား)		၃.၉၇	၂		၈	၃၂.၅၀	
	၁၆ သွား(ထယ်)		။	၁		၄	၂၈.၅၀	
	Rotary(၂စပ်)		။	၂		၈	၂၀.၅၀	
၂၁.၁၁.၂၀၂၂	မတ်ပဲစိုက်ပျိုးရန် မြေပြင်ခြင်း							
	ထယ် (၇သွား)		၁.၀	၂		၂	၁၈.၅၀	
	၁၆ သွား(ထယ်)		။	၁		၁	၁၇.၅၀	
	Rotary(၂စပ်)		။	၂		၂	၁၅.၅၀	
	ကြမ်းရိုက် (၂စပ်)			၁×၂		၂	၁၃.၅၀	

ရက်စွဲ	သုံးစွဲသည့်အကြောင်းအရာ	ရာသီ	စိုက်ဧက	နှုန်းထား(ဂါလံ)	ဝင်(ဂါလံ)	ထွက်(ဂါလံ)	လက်ကျန်(ဂါလံ)	မှတ်ချက်
၂၂.၁၁.၂၀၂၂	ပဲပုပ်စိုက်ပျိုးရန် မြေပြင်ခြင်း							
	ထယ် (၇သွား)		၁.၀	၂		၂	၁၁.၅၀	
	၁၆ သွား(ထယ်)		။	၁		၁	၁၀.၅၀	
	Rotary(၂စပ်)		။	၂		၂	၈.၅၀	
	ကြမ်းရိုက် (၂စပ်)			၁×၂		၂	၆.၅၀	
၈.၂.၂၀၂၃	သိုလှောင်ရုံမှရရှိ	မိုးကြို			၃၄		၄၀.၅၀	
၁၀.၂.၂၀၂၃	စပါးစိုက်ပျိုးရန် မြေပြင်ခြင်း							
	ထယ် (၄သွား)		၁.၉၇	၂		၄	၃၆.၅၀	
	ထယ် (၇သွား)		။	၂		၄	၃၂.၅၀	
	Rotary		။	၂		၄	၂၈.၅၀	
	ကြမ်းရိုက် (၂စပ်)		။	၁×၂		၄	၂၄.၅၀	
၁၉.၁.၂၀၂၃	ပဲပုပ်စိုက်ပျိုးရန် မြေပြင်ခြင်း							
	ထယ် (၇သွား)		၁.၀	၂		၂	၂၂.၅၀	
	၁၆ သွား(ထယ်)		။	၁		၁	၂၁.၅၀	
	Rotary(၂စပ်)		။	၂		၂	၁၉.၅၀	
	ကြမ်းရိုက် (၂စပ်)			၁×၂		၂	၁၇.၅၀	
၂၀.၁.၂၀၂၃	ပဲတီစိမ်းစိုက်ပျိုးရန် မြေပြင်ခြင်း							
	ထယ် (၇သွား)		၁.၀	၂		၂	၁၅.၅၀	
	၁၆ သွား(ထယ်)		။	၁		၁	၁၄.၅၀	
	Rotary(၂စပ်)		။	၂		၂	၁၂.၅၀	
	ကြမ်းရိုက် (၂စပ်)			၁×၂		၂	၁၀.၅၀	

၁၈။ ၂၀၂၂-၂၀၂၃ ခုနှစ်၊ မိုးနှောင်းရာသီ၊ မိုးကြိုရာသီနှင့် မိုးရာသီ ဓါတ်မြေဩဇာ ရရှိ/
သုံးစွဲမှု အခြေအနေ (အိတ်)

ဌာနစု - အပင်မျိုးသစ်အကာအကွယ်ပေးရေးဌာနစု

ရက်စွဲ	သုံးစွဲသည့် အကြောင်းအရာ	ရာ သီ	စိုက်ဧက	ရရှိ အိတ်	သုံးစွဲ အိတ်	လက်ကျန်	မှတ်ချက်
၁၇.၆.၂၀၂၂	သိုလှောင်ရုံမှ ရရှိ	မိုး		၆			
	ယူရီးယား			၆	-	၆	
၁.၇.၂၀၂၂	စပါးစိုက်ခင်းမြေဩဇာပတ်ခြင်း		၄.၉၇		၂	၄	
၅.၈.၂၀၂၂	စပါးစိုက်ခင်းမြေဩဇာပတ်ခြင်း		၄.၉၇		၂	၂	
၁၅.၉.၂၀၂၂	စပါးစိုက်ခင်းမြေဩဇာပတ်ခြင်း		၄.၉၇		၂	-	
၁၇.၆.၂၀၂၂	သိုလှောင်ရုံမှ ရရှိ	မိုး		၄.၅၀			
	တီစူပါ			၄.၅၀	-	၄.၅၀	
၁.၇.၂၀၂၂	စပါးစိုက်ခင်းအတွက်အသုံးပြုခြင်း		၄.၉၇		၁.၅	၃	
၅.၈.၂၀၂၂	စပါးစိုက်ခင်းအတွက်အသုံးပြုခြင်း		၄.၉၇		၁	၂	
၁၅.၉.၂၀၂၂	စပါးစိုက်ခင်းအတွက်အသုံးပြုခြင်း		၄.၉၇		၂	-	
၁၇.၆.၂၀၂၂	သိုလှောင်ရုံမှ ရရှိ	မိုး		၃			
	ပိုတက်ရှ်			၃	-	၃	
၁.၇.၂၀၂၂	စပါးစိုက်ခင်းမြေဩဇာပတ်ခြင်း		၄.၉၇		၁	၂	
၅.၈.၂၀၂၂	စပါးစိုက်ခင်းမြေဩဇာပတ်ခြင်း		၄.၉၇		၁	၁	
၁၅.၉.၂၀၂၂	စပါးစိုက်ခင်းမြေဩဇာပတ်ခြင်း		၄.၉၇		၁	-	
၁၇.၆.၂၀၂၂	သိုလှောင်ရုံမှ ရရှိ	မိုး		၅			
	ဂျစ်ပဆန်			၅	-	၅	
၁.၇.၂၀၂၂	စပါးစိုက်ခင်းမြေဩဇာပတ်ခြင်း		၄.၉၇		၅	-	
၁၇.၆.၂၀၂၂	သိုလှောင်ရုံမှ ရရှိ	မိုး		၂၅			
၁.၇.၂၀၂၂	Complete(ပေါင်းသတ်ဆေး)		၄.၉၇	၂၅	၂၅	-	

ရက်စွဲ	သုံးစွဲသည့် အကြောင်းအရာ	ရာသီ	စိုက်ဧက	ရရှိ အိတ်	သုံးစွဲ အိတ်	လက်ကျန်	မှတ် ချက်
၁၃.၁၀.၂၀၂၂	သိုလှောင်ရုံမှ ရရှိ	မိုးနှောင်း					
	ယူရီးယား			၀.၅၀	-	၀.၅၀	
၇.၁၂.၂၀၂၂	ပဲပုပ်မြေဩဇာပတ်ခြင်း		၁.၀		၀.၂၅	၀.၂၅	
၇.၁၂.၂၀၂၂	မတ်ပဲမြေဩဇာပတ်ခြင်း		၁.၀		၀.၂၅	-	
၁၃.၁၀.၂၀၂၂	သိုလှောင်ရုံမှ ရရှိ	မိုးနှောင်း					
	တီစူပါ			၂		၂	
၂၁.၁၁.၂၀၂၂	ပဲပုပ်စိုက်ပျိုးရန်မြေခံ ထည့်ခြင်း		၁.၀		၁	၁	
၂၁.၁၁.၂၀၂၂	မတ်ပဲစိုက်ပျိုးရန်မြေခံ ထည့်ခြင်း		၁.၀		၁	-	
၁၃.၁၀.၂၀၂၂	သိုလှောင်ရုံမှ ရရှိ	မိုးနှောင်း					
	ပိုတက်ရှ်			၀.၅		၀.၅	
၇.၁၂.၂၀၂၂	ပဲပုပ်မြေဩဇာပတ်ခြင်း		၁.၀		၀.၂၅	၀.၂၅	
၇.၁၂.၂၀၂၂	မတ်ပဲမြေဩဇာပတ်ခြင်း		၁.၀		၀.၂၅	-	
၂၁.၂.၂၀၂၃	သိုလှောင်ရုံမှ ရရှိ	မိုးကြို					
	ယူရီးယား			၃	-	၃	
၂၈.၂.၂၀၂၃	ပဲပုပ်မြေဩဇာပတ်ခြင်း		၁.၀		၀.၂၅	၂.၇၅	
၂၈.၂.၂၀၂၃	ပဲတီစိမ်းမြေဩဇာပတ်ခြင်း		၁.၀		၀.၂၅	၂.၅၀	
၁၀.၃.၂၀၂၃	စပါးစိုက်ခင်းမြေဩဇာ ပတ်ခြင်း		၁.၉၇		၀.၇၅	၁.၇၅	

ရက်စွဲ	သုံးစွဲသည့် အကြောင်းအရာ	ရာသီ	စိုက်ဧက	ရရှိ အိတ်	သုံးစွဲ အိတ်	လက်ကျန်	မှတ် ချက်
၂၁.၂.၂၀၂၃	သိုလှောင်ရုံမှ ရရှိ	မိုးကြို					
	တီစူပါ			၄		၄	
၂၈.၂.၂၀၂၃	ပဲပုပ်မြေဩဇာပက်ခြင်း		၁.၀		၀.၅၀	၂.၅၀	
၂၈.၂.၂၀၂၃	ပဲတီစိမ်းမြေဩဇာပက်ခြင်း		၁.၀		၀.၅၀	၂	
၁၀.၃.၂၀၂၃	စပါးစိုက်ခင်းမြေဩဇာ ပက်ခြင်း		၁.၉၇		၁	၂	
၂၁.၂.၂၀၂၃	သိုလှောင်ရုံမှ ရရှိ	မိုးကြို					
	ပိုတက်ရှ်			၁.၅		၁.၅	
၂၈.၂.၂၀၂၃	ပဲပုပ်မြေဩဇာပက်ခြင်း		၁.၀		၀.၂၅	၁.၂၅	
၂၈.၂.၂၀၂၃	ပဲတီစိမ်းမြေဩဇာပက်ခြင်း		၁.၀		၀.၂၅	၁	
၁၀.၃.၂၀၂၃	စပါးစိုက်ခင်းမြေဩဇာပက်ခြင်း		၁.၉၇		၀.၅၀	၀.၅၀	
၂၁.၂.၂၀၂၃	သိုလှောင်ရုံမှ ရရှိ	မိုးကြို					
	Complete(ပေါင်းသတ်ဆေး)			၁၀		၁၀	
၂၉.၂.၂၀၂၃	စပါးစိုက်ခင်းပေါင်းသတ် ဆေးဖျန်းခြင်း		၁.၉၇	၁၀	၁၀	-	

၁၉။ လအလိုက် (၀၃-၀၁) နှင့် (၀၃-၁၃) သုံးစွဲထုတ်ယူမှုစာရင်း

ဌာနစု - အပင်မျိုးသစ်အကာအကွယ်ပေးရေးဌာနစု

စဉ်	ငွေစာရင်းခေါင်းစဉ်		၄/၂၂	၅/၂၂	၆/၂၂	၇/၂၂	၈/၂၂	၉/၂၂	၁၀/၂၂	၁၁/၂၂	၁၂/၂၂	၁/၂၃	၂/၂၃	၃/၂၃	ပေါင်း
	အမှတ်	အမည်													
၁	၂	၃	၄	၅	၆	၇	၈	၉	၁၀	၁၁	၁၂	၁၃	၁၄	၁၅	၁၆
၁	၀၃-၀၁	လုပ်အားအတွက် ကုန်ကျစရိတ်	၄၈၀၀၀	၇၀၂၉၉၆	၁၆၉၈၇၃	၁၅၀၈၀၃၆	၆၉၀၀၀	၅၅၅၆၇၆	၅၀၂၆၅၀	၇၉၅၃၀၆	၂၉၈၀၀၀	၇၈၀၇၇၃	၄၈၉၂၂၀	၉၇၄၀၄၀	၆၈၉၃၅၇၀
၂	၀၃-၁၃	လုပ်ငန်းသုံး ပစ္စည်းများ	-	၁၅၁၁၀၀	-	၅၀၆၄၀၀	-	-	-	-	-	၁၅၉၇၀၀	၂၁၉၂၀၀	-	၁၀၃၆၄၀၀
		စုစုပေါင်း	၄၈၀၀၀	၈၅၄၀၉၆	၁၆၉၈၇၃	၂၀၁၄၄၃၆	၆၉၀၀၀	၅၅၅၆၇၆	၅၀၂၆၅၀	၇၉၅၃၀၆	၂၉၈၀၀၀	၉၄၀၄၇၃	၇၀၈၄၂၀	၉၇၄၀၄၀	၇၉၂၉၉၇၀

၂၀။ ဌာနစု/ခြံတည်နေရာ မြေပုံ

ဌာနစု - အပင်မျိုးသစ်အကာအကွယ်ပေးရေးဌာနစု

